

## Täysistunto

### Torstai 19.6.2025 klo 10.15—12.16

Täysistunto alkoi klo 10.15. Täysistunto keskeytettiin klo 12.06. Täysistuntoa jatkettiin klo 12.10. Täysistunto päättyi klo 12.16.

Puhetta johtivat ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko (10.15—11.23, 12.01—12.06 ja 12.10—12.16) ja toinen varapuhemies Tarja Filatov (11.23—12.01).

#### 1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

#### 2. Ilmoituksia

##### 2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 18.6.2025 antanut hallituksen esitykset HE 69, 70/2025 vp.

##### 2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 117, 169-179, 181, 182, 188/2025 vp.

##### 2.3. Kansalaisaloitteet

Eduskunnalle on 18.6.2025 toimitettu kansalaisaloite KAA 5/2025 vp: Suomen vesistöt EIVÄT ole vihreän siirtymän kaatopaikkoja.

##### 2.4. Kertomukset

Eduskunnalle on annettu Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomus vuodelta 2024 (K 13/2025 vp).

##### 2.5. Valiokuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat

Perustuslakivaliokunta on 18.6.2025 valinnut varapuheenjohtajakseen edustaja Wille Rydmanin.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

### 3. Lakivaliokunnan täydennysvaali

Vaali VAA 65/2025 vp

*Vaaleja*

Eduskunta valitsi lakivaliokunnan jäseneksi edustaja Sandra Bergqvistin.

### 4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi saamelaiskäräjistä annetun lain ja rikoslain 40 luvun 11 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 100/2023 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 4/2025 vp

*Toinen käsittely*

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 17.6.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Hannu Hoskonen on edustaja Petri Honkosen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotukset hylätään. — Selonteko ruotsiksi.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Lakiehdotusten hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 150, ei 27; poissa 22 (äänestys 1).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 100/2023 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen. Asian käsittely päättyi.

### 5. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2025 toiseksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 58/2025 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 9/2025 vp

*Ainoa käsittely*

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 9/2025 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 18.6.2025 pidetyssä istunnossa.

Nyt ryhdytään lisätalousarvioehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn. Etenemme vastalauseittain. Pyydän tekemään muutosehdotukset ja kannatukset.

Joona Räsänen (sd) teki Pia Viitasen (sd) kannattamana vastalauseen 1 mukaiset ehdotukset, Markus Lohi (kesk) teki Eeva Kallin (kesk) kannattamana vastalauseen 2 mukaisen eh-

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

dotuksen, Saara Hyrkkö (vihr) teki Krista Mikkosen (vihr) kannattamana vastalauseen 3 mukaiset ehdotukset, ja Hanna Sarkkinen (vas) teki Laura Meriluodon (vas) kannattamana vastalauseen 4 mukaiset ehdotukset.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Nyt ehdotuksista on siis äänestettävä, ja kaikki vastalauseet äänestetään erikseen mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö ”jaa”, Joona Räsänen ehdotukset ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 57; poissa 20 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Markus Lohen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 99, ei 45, tyhjiä 35; poissa 20 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Saara Hyrkkön ehdotukset ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 22, tyhjiä 35; poissa 20 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hanna Sarkkisen ehdotukset ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 22, tyhjiä 35; poissa 20 (äänestys 5). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 58/2025 vp sisältyvän ehdotuksen vuoden 2025 toiseksi lisätalousarvioksi mietinnön mukaisena. Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen vuoden 2025 toisen lisätalousarvion soveltamisesta.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Lopuksi päätetään epäluottamuslause-ehdotuksesta. Keskustelussa edustaja Hanna Sarkkinen on edustaja Laura Meriluodon kannattamana tehnyt ehdotuksen epäluottamuslauseen antamisesta valtioneuvostolle. Ehdotus on toimitettu edustajille.

”Työttömyys on kasvanut merkittävästi, ja yhä useampi on pitkäaikaistyötön. Tilannetta ei helpota se, että hallitus on heikentänyt sosiaaliturvaa historiallisella tavalla. Sosiaaliturvaleikkaukset eivät ole luoneet uusia työpaikkoja hallituksen odottamalla tavalla. Hallituksen tulisi kääntää työllisyyspolitiikkansa kurssia ja tehdä kaikkensa työttömyyden vähentämiseksi ja työllisyyden parantamiseksi. Työttömyyden pitkittyessä se uhkaa muuttua suhdanneluonteisesta osin pitkäaikaiseksi ja rakenteelliseksi, mikä heikentää Suomen talouden tuottavuutta ja kestävyyttä pysyvästi. Työllisyyspolitiikan epäonnistumisen vuoksi eduskunta katsoo, ettei hallitus nauti eduskunnan luottamusta.”

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Luottamuslause valtioneuvostolle ”jaa”, Hanna Sarkkisen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 99, ei 80; poissa 20 (äänestys 6).

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

Eduskunta päätti, että valtioneuvosto nauttii eduskunnan luottamusta. Asian käsittely päättyi.

### 6. Valtioneuvoston puolustusselonteko

Valtioneuvoston selonteko VNS 9/2024 vp

Valiokunnan mietintö PuVM 5/2025 vp

*Ainoa käsittely*

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt päätetään puolustusvaliokunnan mietinnön PuVM 5/2025 vp pohjalta kannanotosta selonteon johdosta. Keskustelu asiasta päättyi 18.6.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Timo Furuholm on edustaja Hanna Sarkkisen kannattamana ehdottanut, että eduskunta hyväksyy vastalauseen mukaisen kannanoton. — Selonteko ruotsiksi, kiitos.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Valiokunnan ehdotus ”jaa”, Timo Furuholmin ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 167, ei 11; poissa 21 (äänestys 7).

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi valtioneuvoston selonteon VNS 9/2024 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

### 7. Hallituksen esitys eduskunnalle jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä tehdyn yleissopimuksen irtisanomisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 56/2025 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 4/2025 vp

Pöytäkirjan liite Lausumaehdotukset 19.6.2025 Liite 7A

*Osittain ainoa, osittain toinen käsittely*

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Ensin päätetään ulkoasiainvaliokunnan mietinnön UaVM 4/2025 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä yleissopimuksen irtisanomisesta ja siten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksista. — Nyt siis keskustelua. Edustaja Hänninen.

*Keskustelu*

10.26 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies Maamme turvallisuus ei ole itsestäänselvyys. Se alkaa maan rajalta ja ulottuu jokaiseen kotiin, jokaiseen meistä. Suomen on vaurauduttava puolustamaan itseään tavalla, joka vastaa tämän ajan uhkiin ja riskeihin. Suo-

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

men on oltava varautunut ja valmiina, siksi hallituksen esitys Ottawan sopimuksesta irtaantumisesta on perusteltu. Kyse ei ole siitä, että vähättelisimme tai pakenisimme kansainvälistä vastuuta, vaan siitä, että me vastaamme ensisijaisesti oman maan kansalaisten turvallisuudesta. Vastaamme siitä, että suomalaiset voivat elää turvassa ja rauhassa kotona Suomessa.

Arvoisa puhemies! Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on muuttanut Euroopan turvallisuusympäristön perusteellisesti. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Pieni hetki. — Nyt pyydän kaikkia niitä, jotka eivät osallistu tähän keskusteluun millään tavalla, poistumaan salista, ja annetaan työrauha täällä puheenvuoroja käyttäville. — Olkaa hyvä, Hänninen.

Kiitos. — Eurooppaakin enemmän se näkyy vaikutuksena meillä Suomessa, jossa yhteistä rajaa tuon hyökkäyssotaa käyvän naapurimme eli vihollisen kanssa on yli 1 300 kilometriä. Jalkaväkimiinojen käyttö on ollut Ukrainassa keskeinen osa sotaa. Niiden teho ja pelotevaikutus on osoitettu käytännössä. Myös Suomi tarvitsee kaikki keinot puolustukseen maatamme. Miinoitus on keino hidastaa ja estää vihollisen liike. Mikä tärkeintä, sen tehtävä on turvata ja suojella suomalaisia maahan hyökkäävältä viholliselta.

Arvoisa puhemies! On tärkeää sanoa ääneen: turvallinen arki ei synny ilman kykyä puolustaa jokaista senttiä tästä maasta. Pitkä itärajamme on maasto, jossa miinoilla on osoitettu olevan tärkeää merkitystä maamme puolustuksen kannalta. Meillä on koulutettu reservi, joka osaa käyttää miinoja. Kertausharjoituksessa loppu reservi hyvin nopeasti pystytään myös kouluttamaan tähän tehtävään. Siksi jalkaväkimiinojen käyttö tapahtuisi meillä tarkoin säädellysti, vastuullisesti ja vain puolustuksen tarpeeseen.

Tämä päätös ei ole poikkeus. Myös Baltian maat ovat vetäytymässä sopimuksesta. Emme ole yksin.

Arvoisa puhemies! Minun mielestäni meidän tärkein tehtävämme tässä talossa on huolehtia, turvata ja rakentaa kansalaistemme turvallinen arki. Tekemiemme päätösten ydintarkoitus on suomalaisten turvallisuuden varmistaminen ja yhteiskuntarauhan ylläpitäminen. Emme voi kantaa kansainvälistä vastuuta, jos emme pysty turvaamaan edes omaa aluettamme.

Turvallisuudessa ei ole varaa toiveajatteluun. Päätökset on tehtävä todellisen tilannekuvan perusteella. Varautumisen ja harjoittelun tulee tapahtua syvän rauhantilan aikana eli viimeistään nyt. Siksi päätös Ottawan sopimuksesta irtaantumisesta on tehtävä tänään — ei kevyin perustein vaan raskaiden tosiasioiden vuoksi.

Puolustus on meidän yhteinen tehtävämme. Turvallisuus on edellytys vapaudelle, hyvinvoinnille ja yhtenäiselle Suomelle. Ilman turvallisuutta ei ole tulevaisuutta, ei Suomessa, ei Euroopassa. Siksi kannatan hallituksen esitystä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Kaunistola.

**10.30 Mari Kaunistola kok:** Kiitos, arvoisa puhemies! Turvallisuustilanteen muutoksiin on vastattava, ja meidän on Suomea kannettava vastuumme siitä, että maamme puolustuskky on tässä ajassa riittävä ja uskottava. Päätös irtautua Ottawan sopimuksesta ei ole yksiselitteisen helppo, mutta se on välttämätön ratkaisu tässä tilanteessa. Tämä tehdään Suomen ja suomalaisten turvallisuuden takia, ja päätös pohjautuu huolelliseen selvitystyö-

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

hön ja asiantuntija-arvioihin. Suomi on ollut ja on jatkossakin vahvasti sitoutunut kansainväliseen sääntöpohjaiseen järjestelmään, kansainvälisesti tunnustettuihin ihmisoikeuksiin ja vastuulliseen kansainväliseen yhteistyöhön. Kyse ei ole siitä, että arvopohjamme olisi jotenkin muuttunut tai muuttumassa. Kyse on siitä, että reagoimme asianmukaisella tavalla ympäristömme muutoksiin Suomen ja suomalaisten turvassa pitämiseksi.

Arvoisa puhemies! Jalkaväkimiinojen palauttaminen puolustusvalikoimaamme ei ole osoitus välinpitämättömyydestä vaan nimenomaan vastuullisuudesta. Niitä ei oteta valikoimaan hyökkäystarkoituksessa. Miinat ovat puolustuksellinen ratkaisu, jota käytetään vain kriisiolosuhteissa, ei arjessa ja normaalioloissa. Miinoja ei myöskään jätetä maastoon olosuhteiden vakauduttua mahdollisen kriisin jälkeen. Niiden käyttö on hallittua ja kontrolloitua, ja mahdollinen tulevaisuuden käyttö tapahtuu olosuhteissa, joissa rajalla ei liiku marjastajia, sienestäjiä tai lapsia. Päätöksen motiivina ei ole halu uhata vaan halu ennaltaehkäistä uhkia. Vahva puolustuskyky toimii pelotteena, ja juuri siksi se on niin tärkeä.

Arvoisa puhemies! Uskon, että niin kansainvälinen arvoyhteisömme kuin ne maat, joiden kanssa jaamme käsityksen oikeusvaltiosta, vapaudesta ja kansallisesta itsemääräämisoikeudesta, ymmärtävät, miksi Suomi toimii näin. Me suojelemme omaa kansaamme, suomalaisia, mutta samalla turvaamme myös Eurooppaa ja toimimme vastuullisesti Naton jäsenenä. Tämä päätös ei heikennä sitoutumistamme kansainvälisiin velvoitteisiin vaan vahvistaa kykyämme toteuttaa niitä myös tulevaisuudessa.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo.

**10.33 Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Olen pitänyt kaksi pitkää puheenvuoroa tästä maamiinasopimuksesta, ja en mene nyt tarkemmin tähän sisältöön vaan itse prosessiin.

Tätä prosessia on kuvannut valtava kiire ja epädemokraattisuus. Kertauksena tosiaan se, että huhtikuun alussa, päivää ennen ennakoäänestyksen alkamista, hallitus tiedotti, että se lähtee valmistelemaan sitä, että Suomi irtautuu Ottawan sopimuksesta, ja samassa yhteydessä ilmoitettiin myös siitä, että puolustusmäärärahataso nostetaan kolmeen prosenttiin. Tämä tuli suurelle osalle edustajista täytenä yllätyksenä, ja kuvaavaa oli, että kun sillä viikolla yritettiin saada käsiimme niitä selvityksiä, joihin tämä päätös perustuu, niin niitä ei annettu. Sitten myöhemmässä vaiheessa olemme päässeet tutustumaan näihin, sekä tiiviimpiin selvityksiin että pidempiin selvityksiin. Mutta näin, tällä tavalla asioita ei pidä hoitaa, varsinkaan silloin, kun on kyse erittäin painavista päätöksistä.

Mutta ei tämä prosessi senkään jälkeen kauniisti mennyt. Ulkoasiainvaliokunta järjesti tästä vain kolme asiantuntijakuulemistä, joissa pääpainona oli sotilasasiantuntijat ja puolustuksen asiantuntijat... [Mikko Savola: Se on tärkeä!] — Se on tärkeä näkökulma, mutta hyvin pienessä osassa oli tämä kansainvälisen humanitäärisen oikeuden puoli. — Totta tosiaan tässä siis punnitaan nyt sekä ulkopoliittista näkökulmaa että puolustuspoliittista näkökulmaa. Valiokunnassa tosiaan kiire oli niin hurja, että nämä kansainvälisen humanitäärisen oikeuden asiantuntijat saivat vain pienen siivun siitä, mitä heille olisi kuulunut antaa.

Tätä prosessin epädemokraattisuutta korostaa myös se, että me, jotka tässä salissa olemme puolustaneet kansainvälistä humanitääristä oikeutta ja sääntöpohjaista järjestelmää — meitä ei tässä salissa ole montaa — saimme jo heti ensimmäisen lähetekeskustelun aikana kuulla vihjauksia siitä, että olemme uhka kansalliselle turvallisuudelle, saimme kuulla syytöksiä siitä, että olemme epäisänmaallisia. Minä pidän tällaisia syytöksiä erittäin vakavina.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

Arvoisat edustajakollegat, mitä ovat ne valtiot, joissa esitetään tällaisia syytöksiä poliitikkokollegoista, jotka ovat asioista eri mieltä, jotka määritellään turvallisuushakiksi ja epäisänmaallisiksi? Mitä ovat ne valtiot, jotka pelottelevat eri mieltä olevia tällä tavalla, jotta tässä salissa ei kuultaisi puheenvuoroja, joissa puolustetaan kansainvälistä oikeutta, kansainvälistä humanitääristä oikeutta, sääntöpohjaista järjestelmää, joka eksplisiittisesti on pienen maan etu ja turva, niin kuin myös meidän ulkopoliittinen johto usein korostaa. Sellaiset maat ja valtiot ovat aivan toisenlaisia valtioita kuin Suomi. Me olemme yhdessä tätä maata puolustaneet, ja jokaisen suvusta löytyy ihmisiä, jotka ovat sodassa olleet, kaatuneet tämän isänmaan puolesta. Minusta on häpeällistä kyseenalaistaa niiden kansanedustajien isänmaallisuus, jotka rohkenevat tätä päätöstä kritisoida.

Minusta on erittäin, erittäin huolestuttavaa, että ylipäättänsä tämä kansainvälisen humanitäärisen oikeuden näkökulma jäi tosiaan myös tässä salikeskustelussa niin vähälle huomiolle ja että edustajia on myös vaiennettu ja on vedottu siihen, etteivät he äänestäisi sen puolesta, mitä he oikeasti ajattelevat. Minusta on huolestuttavaa, että me näemme tämän performanssin jo toisen kerran ja toisen kerran nimenomaan silloin, kun on kyse sääntöpohjaisesta järjestelmästä ja kansainvälisestä humanitäärisestä oikeudesta, kansainvälisestä oikeudesta ja ihmisoikeuksista.

Niille puolueille, jotka tähän sitten lopulta lähtivät mukaan, eli muille oppositiopuolueille kuin vasemmistoliitto kaksi reunaehto oli erityisen tärkeää:

Se, että kansainväliseen humanitääriseen miinanraivaustyöhön resursoidaan enemmän rahaa, lisää rahaa — minä ymmärrän tämän. Eli jos seisoo sen takana, että irtaudutaan tästä sopimuksesta, niin sitä halutaan kompensoida ikään kuin sillä, että Suomi lisää määrärahoja miinanraivaustyöhön. Nyt se mietintö, joka tämän päätöksen pohjalla on, tarkoittaa, että miinanraivaustyöhön tarkoitettu määräraha tulee tulevina vuosina vähenemään, joten, hyvät demarit ja vihreät, ette saaneet tavoitettanne tässä suhteessa läpi.

Toinen reunaehto oli, että maamiinoille asetettaisiin viennin suhteen rajoituksia tai maamiinoille asetettaisiin jopa ehdoton vientikielto. Näin myös Suomen Punainen Risti lausunnossaan linjasi. Myöskään tämä ei toteutunut millään tasolla. Sen sijaan ollaan tekemässä päätös, jossa itse asiassa annetaan vihreää valoa sille, että jos kotimainen tuotanto maamiinojen suhteen alkaa, niin niitä voidaan viedä tästä maasta ulos [Mikko Savola: Tärkeimmille liittolaisille!] ilman minkäänlaista kriittistä arviota siitä, miten varmistetaan, etteivät nämä maamiinat päädy esimerkiksi sotaa käyviin maihin tai vääriin käsiin. Tätä näkökulmaa myös Suomen Punainen Risti alleviivasi. On ylipäänsä täysin järkyttävää, että edes annetaan vihreää valoa sille, että maamiinoja voitaisiin Suomesta viedä muualle. Silloin, kun Suomi ei ollut Ottawan sopimuksessa mukana, Suomi ei koskaan vienyt maamiinoja muualle. Yhdysvallat, joka ei ole Ottawan sopimuksessa mukana, ei kauppaa maamiinoja muualle.

Mutta tämmöisen päätöksen äärellä nyt ollaan, hyvät edustajakollegat.

Ehdotan vasemmistoliiton vastalauseen mukaisesti, että eduskunta ei hyväksy jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä tehdyn yleissopimuksen irtisanomista ja että lakiehdotukset hylätään.

Lisäksi ehdotan, että eduskunta hyväksyy kirjallisesti toimitetut kaksi lausumaa koskien miinanraivausmäärärahoja ja jalkaväkimiinojen vientikieltoa. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

**10.41 Timo Furuholm vas:** Arvoisa rouva puhemies! On totta kai monella tapaa surullista, että edes käymme tätä keskustelua Ottawan sopimuksesta irtaantumiseksi. Keskustelumme kertoo siitä, että Venäjän aloittama hyökkäyssota on muuttanut Euroopan turvallisuusarkkitehtuuria radikaalisti. Se kertoo siitä, että Euroopassa ei ole rauhaa.

Mitä tulee näihin jalkaväkimiinoihin ja itse Ottawan sopimukseen, niin ajattelen, että kun Suomi muutama vuosi sitten liittyi Natoon artikla vitosen ja jopa ydinasepidäkkeen suojaan, meidän ei tosiaan tarvitsisi käydä keskustelua tällaisen teknologisesti hyvin vanhan suorituskyvyn käyttöön otosta, johon liittyy ihan todistettavasti monia humanitaarisia epäkohtia, esimerkiksi se, että maailmalla näiden miinojen uhreja ovat olleet usein lapset.

Ottawan sopimuksen on allekirjoittanut yli 160 maata. Toisin sanoen kyseessä on hyvin kattava ja vaikuttava kansainvälinen sopimus, jolla yhteisiä sääntöjä luodaan. Näiden sääntöjen perimmäinen tarkoitus on estää konfliktien syntymistä, vaalia rauhaa ja samalla suojata pieniä maita, kuten Suomea. Nyt kuitenkin Suomi omalla toiminnallaan rapauttaa tätä järjestelmää, ja on syytä kysyä, onko se välttämätöntä.

Totta kai puolustuspoliittisesti tällainen massamainen itsenäisesti toimiva asejärjestelmä nähdään hyödyllisenä lisänä puolustukseemme. Toisaalta, kun miettii jatkuvaa teknologista kehitystä ja Maavoimien tulevaa miljardiluokan modernisointia, tuntuu vähän takaperoiselta palata ajassa taaksepäin, etenkin kun mukana tulee mainehaittaa sopimuksesta irtaantumisesta niin ulkopoliittisesti kuin ihan suomalaiselle puolustusteollisuudelle ja etenkin, jos Suomi tosissaan alkaa näitä miinoja jonnekin viemään. En ole täysin vakuutunut siitä, etteikö Ottawan sopimuksen puitteissa löytyisi yhtä tehokkaita ratkaisuja, ja viittaa nyt Puolustusvoimien aikaisempiin ulostuloihin.

Arvoisa rouva puhemies! Eilen täällä toisteltiin vanhaa fraasia siitä, että jos haluaa rauhaa, on valmistauduttava sotaan. Itse totean, että jos haluaa rauhaa, on tehtävä kaikki rauhan puolesta. Tähän vedoten uskon, ilman mitään puolustuspoliittista naivismia, että kansainvälinen sääntöpohjainen järjestelmä on tehokkaampi tapa rauhan ylläpitämiseksi kuin niistä irtaantuminen. Siksi en itse kannata Ottawan sopimuksesta irtaantumista. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Koskela, Minja.

**10.43 Minja Koskela vas:** Arvoisa puhemies! Suomen ja suomalaisten turvallisuus on arvo, jonka me kaikki tässä salissa jaamme ja priorisoimme. Yksi pienen maan etu on sääntöpohjainen ja monenkeskinen järjestelmä, josta itse haluan pitää kiinni.

Vasemmistoliiton mielestä onkin tärkeää, että tässä maailmantilanteessa, jossa monenkeskistä yhteistyötä, kansainvälisiä sopimuksia, normeja ja periaatteita haastetaan yhä enemmän muun muassa aggressiivisen Venäjän toimesta, Suomi itse noudattaa kansainvälisiä sitoumuksiaan. Vasemmistoliitto ei tule kannattamaan Ottawan sopimuksesta, eli jalkaväkimiinat kieltävästä sopimuksesta, irtautumista. Katsomme, että kansainvälinen monenkeskinen järjestelmä ja siitä kiinni pitäminen on Suomen turvallisuuden etu ja irtautumalla Ottawan sopimuksesta me itse heikennämme tätä meille elintärkeää järjestelmää.

On syytä muistaa, miksi tähän sopimukseen alun perin liityttiin. Se johtuu siitä, että jalkaväkimiinojen kieltäminen on humanitäärinen kysymys. Miinat ovat aiheuttaneet siviileille kohtuutonta kärsimystä. Yli 80 prosenttia maamiinojen uhreista on siviilejä, ja noin puolet heistä on lapsia.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

Ottawan sopimukseen kuuluu yli 160 maata. Se vahvistaa globaalia miinojen käytön vähentymistä ja kieltämistä, mutta mikäli valtiot yksi kerrallaan irtautuvat sopimuksesta, myös tämä mekanismi ja samalla siviilien suojeleminen heikkenee.

Lisäksi haluan nostaa esiin, että vasemmistoliitto ei suinkaan ole ainoa taho, joka huomioi monenkeskisyyden merkityksen. Ulkoministeriö on todennut Ottawan sopimusta koskevassa arvioissaan näin: ”Irtisanominen on negatiivinen signaali tilanteessa, jossa sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää haastetaan. Irtisanomisella voi olla haitallisia vaikutuksia Suomen maineelle ja toiminnan uskottavuudelle asevalvonnan alalla.” Itse en usko, että miinojen raivaamiseen panostaminen tulee kompensoimaan sopimuksesta irtautumisesta koituvan haitan, vaikka raivaamista onkin joka tapauksessa syytä tehostaa.

Arvoisa puhemies! Minua hätkähdyttää tässä keskustelussa kaikkein eniten se seikka, että puolustusvaliokunnan lausunnossa aprikoidaan tosissaan miinoista vientituotetta. Näin tehdään siitä huolimatta, että valiokunta toteaa itsekkin jalkaväkimiinojen tuotantoon liittyviä tekijöitä — tämä on siitä lausunnosta — ”jotka voivat aiheuttaa mainehaitan riskin ja siten vaikuttaa kielteisesti yritysten muunkin tuotannon kaupalliseen kysyntään valtioissa, joissa suhtautuminen jalkaväkimiinoin on kriittistä.” Kuten myös edustaja Honkasalo täällä aiemmin totesi, niin jopa Yhdysvallat on linjannut, että vaikka se ei kuulu Ottawan sopimukseen, niin miinoja ei silti tulla myymään ulkomaille.

Arvoisa puhemies! Toivon todella, että eduskunta harjoittaa tämän verran vastuullisuutta ja puheet miinojen vientipotentiaalista jäisivät sikseen.

Arvoisa puhemies! Aikana, jona sääntöpohjaisuutta haastetaan ja turvallisuus on heikentynyt, on harjoitettava erityistä harkintaa ja pidettävä pää kylmänä. Vasemmistoliitto haluaa jatkossakin vaalia kansainvälisiä sopimuksia ja niiden tuomaa suojaa. Kannatan edustaja Honkasalon tekemiä ehdotuksia, että Ottawan sopimusta ei irtisanota, että lakiehdotukset hylätään ja että hyväksytään kaksi lausumaa.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Strandman.

**10.47 Jaana Strandman ps:** Arvoisa rouva puhemies! Suomi on suomalaisten kotimaata, isänmaata ja synnyinmaata, jota meidän tulee puolustaa kaikin mahdollisin keinoin kaikissa mahdollisissa olosuhteissa. Hallituksen esitys Ottawan sopimuksesta irtaantumiseksi on tehtävä tänään, koska kotimaamme etu sitä vaatii. Me suojelemme omaa kansaamme.

Turvallisuusympäristömme on muuttunut perustavanlaatuisesti. Venäjän pitkäkestoinen uhka ei ole enää vain teoreettinen vaan konkreettinen. Suomen strateginen sijainti Venäjän rajan ja Itämeren alueen äärellä edellyttää korkeaa valmiutta ja tehokasta aluevalvontaa.

Perussuomalaiset vastustivat Ottawan sopimusta jo vuonna 2011, koska tiesimme, että se heikentäisi puolustuskykyämme. Nyt hallitus palauttaa Puolustusvoimille keinon, joka on erityisesti Suomen maastossa ja olosuhteissa erittäin tehokas. Jalkaväkimiinat ovat osa suunnitelmallista puolustusjärjestelmää, jota käytetään vastuullisesti. Ukrainan sota on osoittanut, että tehokkaat miinaesteet voivat pysäyttää etenemisen ja aiheuttaa merkittäviä tappioita viholliselle.

Arvoisa rouva puhemies! Kansan tuki tälle miinojen palauttamiselle on selvä: enemmistö suomalaisista kannattaa sopimuksesta irtautumista. Miinat ovat edullisia, kotimaassa valmistettavissa ja helposti integroitavissa varusmieskoulutukseen. Ne vahvistavat puolustamme ilman massiivisia lisäkustannuksia. Tässäkin miinakeskustelussa on nähty ym-

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

märtämättömiä avauksia, kuten Vihreiden nuorten avaus siitä, että miinojen palautuessa astuisivat marjanpoimijat niihin. Tämä kertoo jälleen, kuinka tietämättömiä Vihreät nuoret ja vihreät ylipäättään ovat maamme puolustustoimista. Ensinnäkin miinoja ei sirotella pitkin poikin rauhan aikana, ja jos sotatilassa saa idean mennä aktiiviselle sota-alueelle keräilemään marjoja, niin vika sekä vastuu taitaa olla poimijalla itsellään.

Arvoisa rouva puhemies! Miinojen palauttamisessa ei ole kyse sodan hakemisesta vaan rauhan turvaamisesta. Uskottava puolustuskyky ehkäisee konfliktit. Nyt on aika vahvistaa Suomen puolustuskykyä, koska tämän kansakunnan puolustuskyky ja oikeus olemassaoloon sitä vaativat. Kriisinkestävä Suomi syntyy päätöksistä, joita pystymme nopeasti ja joustavasti tekemään silloin, kun isänmaamme turvallisuus sitä vaatii.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Edustaja Savola.

**10.50 Mikko Savola kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Ottawan sopimuksesta irtaantuminen on turvallisuutta vahvistava päätös, joka lämmittää näin Keuruun metsissä aikanaan suluttamista harjoitellutta pioneeria. Miinat ovat siis ase, jota käytetään suluttamisessa, vain ja ainoastaan sota-aikana. Nämä miinojen paikat dokumentoidaan. Jokaisen suomalaisen miinan paikka tiedetään, jotta ne pystytään sodan jälkeen myös raivaamaan pois. Miinat ovat edullisia tuottaa massamaisesti. Lisäksi niihin on kehitettävissä uutta tekniikkaa, jolla parannetaan entisestään kykyä raivata miinat sodan jälkeen pois.

Rouva puhemies! Sain olla käsittelemässä tätä esitystä niin puolustusvaliokunnassa kuin ulkoasiainvaliokunnassa, ja tältä pohjalta muutama huomio tästä asiasta:

Ensiksikin jalkaväkimiinat palautetaan, koska Suomella tulee olla kaikki keinot käytössä puolustaaksemme itseämme mahdollisessa kriisitilanteessa. Puolustusvoimat teki asiasta arvion, joka puoltaa miinojen käyttöä. Olisi siis vastuutonta olla huomioimatta sitä, mitä Puolustusvoimat esittää. Puolustusvoimia kuultiin asiassa laajasti Puolustusvoimain komentajan ja muiden asiantuntijoiden suulla.

Opit Ukrainasta osoittavat, että vihollisen jalkaväen käyttö on massiivista. Miinoja tarvitaan vihollisen joukkojen estämiseen ja hidastamiseen. Miinat eivät ratkaise kaikkea, mutta ne ovat tärkeä osa meidän puolustusjärjestelmäämme.

Irtaudumme Ottawan sopimuksesta, koska me olemme etulinjan valtio, rajavaltio. Saman päätöksen ovat tehneet tai tulevat tekemään myös Viro, Latvia, Liettua ja Puola.

No, sitten tästä miinojen tuotannosta: Meillä on kyky aloittaa miinojen tuotanto ripeällä aikataululla, ja meillä on myös kyky toimittaa miinoja näille edellä mainituille maille. Tästä viennistä kun nyt tässä keskustelua tuli jo aikaisemmin, niin siitä on varmasti hyvä korjata muutama asia. Ensiksikin Suomi harjoittaa äärimmäisen vastuullista vientipolitiikkaa ylipäättään, kun aseita viedään. Se vaatii aina puolustusministeriön luvan ja valtioneuvoston päätöksen, ja ulkoministeriö antaa näihin asioihin lausunnon. Tässä miinakysymyksessä mielestäni olisi järjetöntä, miksei myös vastuutonta, että jokainen maa käynnistäisi itse tämän miinatuotannon. Miksi emme tekisi yhteistyötä nimenomaan Viron, Latvian, Liettuan ja Puolan kanssa, jotka irtaantuvat tästä sopimuksesta? Tämä on se problematiikka, mitä valiokunnassa nimenomaan käsiteltiin. Suomi ei tule koskaan toimittamaan näitä vastuuttomasti millekään kolmannelle maalle, joka tulisi käyttämään miinoja väärin. Ainoastaan näille liittolaisille on mahdollista tehdä, mikäli he itse sitä haluavat — Viro, Latvia, Liettua ja Puola, jotka ovat irtaantumassa tästä sopimuksesta.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

Vastuullisuus on siis kaiken keskiössä, ja vastuullisuus näkyy myös siinä, että me olemme raivaamisen osaajamaa, ja sen takia humanitäaristä miinanraivaamista tulee myös jatkaa.

Rouva puhemies! Tiedottamisesta haluan sanoa sen verran, että kun on paljon vääriä käsityksiä sekä täällä kotimaan keskustelussa että kansainvälisessä keskustelussa, niin otimme kantaa myös sekä lausunnossa että mietinnössä siihen, että tähän tiedottamiseen täytyy kiinnittää erityistä huomiota. Siinä on vastuu Puolustusvoimilla, siinä on vastuu valtioneuvostolla, siinä on vastuu meillä kaikilla, että me kerromme siitä, kuinka miinoja Suomessa tultaisiin käyttämään: eli ainoastaan kriisiaikana, ja raivaaminen ja dokumentointi, ja missään tilanteessa miinoja ei rauhan aikana tuonne tultaisi laittamaan. Eli tiedottaminen keskiöön siinä, että kansalaisille ja kansainvälisesti tästä tulee oikea kuva.

Rouva puhemies! Haluan kiittää kollegoita tämän asian käsittelystä. Asia käsiteltiin ripeällä aikataululla ja asiantuntijoita kuullen. Mutta aivan lopuksi haluan lähettää terveiset entiselle kollegalle ja ystävälleni Jussi Niinistölle, joka on uupumatta pitänyt tätä jalkaväkimiinakysymystä esillä ollessaan kansanedustaja ja puolustusministeri ja myös sen jälkeen. Puolustuksen paluu, Suomi-kylki edellä. — Hyvää juhannusta! [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvää juhannusta! — Hyvää jussia!]

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Aalto-Setälä poissa. Edustaja Elomaa. — Ahaa, no niin, otetaan Aalto-Setälä, joka kipittää sinne paikallensa. Olkaa hyvä, ja sitten Elomaa.

**10.55 Pauli Aalto-Setälä kok:** Arvoisa rouva puhemies! Minusta on tärkeää puolustaa myös heitä, jotka ovat tästä sopimuksesta eri mieltä, mutta itselleni perusteet sille ovat selkeät, miksi Ottawan sopimuksesta pitää irtaantua.

On hyvä muistaa se keskeisin syy, ja se on se, että aggressiivisilla, autoritäärisillä valtioilla on taipumus riisua aseista naapurivaltioitaan, vaikkei itse siihen ryhdy. Venäjä on siitä klassinen esimerkki. Rauhanomaisia valtioita voi vaatia luopumaan aseistaan mieluummin sopimusteitse kuin sotimalla, ja siitähän tässä aikoinaan on ollut kysymys. Oli virhe liittyä tällaiseen yksipuoliseen aseistariisumissopimukseen.

Ja ne muut syyt ovat yhtä selkeitä. Jos Ottawan sopimuksesta yrittäisi erkaantua silloin, kun ollaan konflikti- ja sotatilanteessa, se ei ole enää mahdollista. Se pitää tehdä tällä tavalla parlamentaarisesti ja asiallisesti päättäen silloin, kun olemme vielä rauhantilassa.

Ja kolmas on sitten tärkeä argumentti muistaa. Se on se, että jalkaväkimiina on puolustusase. Sillä ei hyökätä mihinkään. Se on olemassa sitä varten, että tänne ei hyökättäisi lainkaan, ja jos hyökätään, tehdään se mahdollisimman vaikeaksi.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Elomaa.

**10.56 Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Eilen täällä salissa keskusteltiin valtioneuvoston puolustusselonteosta. Se oli monipuolinen selvitys Suomen turvallisuudesta. Nyt käsitellään Ottawan sopimuksesta irtautumista, miina-asiaa.

Ottawan sopimuksesta äänestettiin 2011 marraskuussa, [Juho Eerola: Ketkä olivat paikalla?] ja 2012 se tuli voimaan. Olin tuolloin puolustusvaliokunnan varajäsen. Pidin 6.9.2011 asiasta seuraavan puheenvuoron, otan pienen pätkän puheenvuorosta: ”Arvoisa puhemies! Tässä EU:n puristuksessa Suomella on vielä vähän itsenäisyyttä jäljellä. Maa on

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

itsenäinen, jos sillä on uskottava puolustus. Jalkaväkimiinat on Suomen puolustuslaitos asiantuntijoineen joskus räätälöinyt Suomelle. Se on edullisin tapa pitää Suomen puolustusta yllä. Myöskään Suomi ei tule koskaan käyttämään sitä muuten kuin silloin, kun on suuri uhka ulkoa, joten se on turvallinen tapa, ja kannatankin jalkaväkimiinojen pitämistä Suomen puolustuksessa.”

Perussuomalaisten eduskuntaryhmä oli tuolloin ainoana koko eduskuntaryhmänä sitä mieltä, että jalkaväkimiinojen käyttöä ei tule kieltää. Silloin hävisimme äänestyksessä. Perussuomalainen puolue on tähän päivään mennessä pitänyt asiaa esillä jatkuvasti. Kuluneen 14 vuoden aikana turvallisuusympäristömme on radikaalisti muuttunut, joten onneksi nyt tarkistetaan tilannetta ja edustajat yli puoluerajojen näkevät asian eri valossa ja tärkeänä.

Puolustusvaliokunnalle ja ulkoasiainvaliokunnalle erittäin paljon kiitoksia hyvästä mietinnöstä. Se käsittelee miina-asiaa monelta kantilta, myös ottaen huomioon sen käyttöönoton vain äärimmäisessä turvallisuusuuhassa, ja Suomen toiminta tulee olemaan vastuullista. Kannatan siis hallituksen esitystä 56. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu.

**10.59 Pekka Aittakumpu ps:** Arvoisa rouva puhemies! Nyt on tullut hyvin vahvasti esille se, että Suomen ei olisi aikoinaan pitänyt tähän Ottawan sopimukseen liittyäkään, ja sekin, että perussuomalaiset aikoinaan tätä liittymistä vastustivat ja ovat koko ajan kannattaneet siitä irtautumista. Ajattelen, että tästä sopimuksesta kannattaisi irtautua aivan ilman tällaista turvallisuusympäristön muutostakin, koska niin kuin näissä valiokunnan lausunnossa ja valiokunnan mietinnössäkkin tulee esille, miinat ovat hyvin tehokas, edullinen ja myöskin turvallinen puolustuksen väline, kun niitä käytetään oikein, ja Suomessa on aina jalkaväkimiinoja käytetty vastuullisesti. Itsekin aikoinaan sain koulutuksen näiden jalkaväkimiinojen käyttöön. Mutta, rouva puhemies, etenkin tässä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa on erityisen viisasta irtautua tästä Ottawan sopimuksesta. Ja kuten on tullut esille, se täytyy tehdä ennen kuin mahdollisesti olemme joutuneet sotilaalliseen konfliktiin. Sen aikana se ei enää ole mahdollista, ja tässä on tämä kuuden kuukauden irtisanomisaika myöskin.

Sekä puolustusvaliokunta lausunnossaan että ulkoasiainvaliokunta mietinnössään kannattavat sopimuksesta irtautumista, ja puolustusvaliokunta toteaa, että Suomen maasto, harva tieverkosto ja vähäinen asutus tekevät jalkaväkimiinoista tehokkaan osan Suomen puolustusvälineistöä. Ne soveltuvat hyvin asevelvollisuusarmeijan käyttöön yksinkertaisen rakenteensa ja helppokäyttöisyytensä ansiosta. Ulkoasiainvaliokunta toteaa mietinnössään, että Puolustusvoimat ei aikanaan suosittanut jalkaväkimiinoista luopumista, ja valiokunta kertoo, että nyt Puolustusvoimat on tuonut esille sen, miten näiden jalkaväkimiinojen käyttö hyödyttää Suomen puolustusta.

Arvoisa rouva puhemies! Toisin kuin keskusteluissa on väitetty, sopimuksesta irtautuminen ei heikennä kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää, vaan päinvastoinhan tämä koko prosessi, jota me täällä eduskunnassakin olemme tehneet tämän sopimuksen irtisanomiseksi osaltamme, osoittaa sen, miten me kunnioitamme kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää. Me teemme kaiken sääntöjen mukaan ja demokraattisesti.

Arvoisa rouva puhemies! Ulkoasiainvaliokunta toteaa, että perusteet sopimuksen irtisanomiselle ovat selkeät ja että Suomi on saanut päätökselle laajaa ymmärrystä liittolais- ja

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

kumppanimailta. Puolustusvaliokunnan lausunnosta vielä haluan tuoda esille sen, että siellä todetaan, että ratkaisu irtautua Ottawan sopimuksesta on nähtävä osoituksena Suomen järkkymättömästä puolustustahdosta. Siitähän tässä, arvoisa rouva puhemies, on kyse, järkkymättömästä puolustustahdosta. Me haluamme pitää Suomen turvassa.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Linnell.

**11.02 Jarno Linnell kok:** Arvoisa rouva puhemies! Venäjä käy brutaalia hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan. Venäjä käyttää jalkaväkimiinoja, eikä se ole koskaan sitoutunut Ottawan sopimukseen. Suomi sen sijaan on tähän asti rajoittanut omaa puolustuskyykyään hyvässä uskossa, rauhan logiikalla, mutta maailma ei enää toimi rauhan logiikalla. On aika päivittää turvallisuutemme todellisuutta vastaavaksi. Me emme ole irtautumassa sopimuksesta kevytmielisesti tai ilman harkintaa. Me teemme sen, koska Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tärkein päämäärä on varmistaa suomalaisten turvallisuus, suojella tätä maata ja estää se, että meille kävisi kuten Ukrainalle. Meidän on oltava valmiita ajoissa.

Arvoisa rouva puhemies! Me emme ole yksin. Me olemme osa läntistä liittokuntaa, Natoa, ja puolustamme yhdessä liittolaistemme kanssa Euroopan rauhaa ja turvallisuutta, mutta juuri siksi meidän on huolehdittava siitä, että oma puolustuksemme on uskottava ja monipuolinen. Jalkaväkimiinat eivät ole ihmease, mutta niillä on selkeä ja rajattu rooli, joka tukee juuri Suomen kaltaisen maan puolustusta: hidastaa hyökkääjää, ostaa aikaa, suojaa sotilaita ja pienentää tappioita. Ne ovat yksinkertaisia, tehokkaita ja kotimaassa nopeasti tuotettavissa osana kansallista puolustuskyykyämme. Jalkaväkimiinat eivät ole ratkaisu kaikkeen, mutta ne ovat yksi ratkaisu lisää, ja juuri nyt me tarvitsemme kaikki käytettävissä olevat ratkaisut.

Arvoisa rouva puhemies! On hyvä korostaa: Puolustusvoimat ei käytä miinoja rauhan aikana. Niitä ei aseteta metsiin tai pelloille ilman syytä. Käyttö on tarkoin valvottua ja osa puolustusoperaatioiden suunnittelua, ei summittaista tai vastuutonta. Suomi on oikeusvaltio, ja Suomi pysyy vastuullisena myös tämän päätöksen jälkeen. Me emme hylkää Ottawan sopimuksen humanitäarisii päämääriä, päinvastoin. Suomi jatkaa työtä miinauhtan vähentämiseksi maailmalla. Me uskomme yhä kansainväliseen oikeuteen, yhteistyöhön ja luonnollisesti ihmisoikeuksiin, mutta oman maan puolustamisen, sen pitää olla jokaiselle valtiolle perusoikeus ja myös perusvelvollisuus.

Arvoisa rouva puhemies! Kukaan ei toivo, että miinoja koskaan tarvitaan, mutta juuri siksi ne pitää olla: jotta niitä ei koskaan tarvittaisi. Uskottava puolustus estää sotaa, ja tässä ajassa se on vahvin rauhantyö, jota voimme tehdä.

Olen itse lapsuudessani juossut samoissa metsissä, joita nyt mietimme puolustuksen näkökulmasta. Minulle tämä maa ei ole vain kartta tai operaatiosuunnitelma, se on koti, ja juuri siksi, arvoisa puhemies, meillä on vastuu varautua myös vaikeimpiin aikoihin.

Olemme tänään päättämässä vahvistaa Suomen turvallisuutta ja Suomen puolustuskyykyä, ei hyökkäämistä varten, jotta suomalaiset voivat katsoa luottavaisesti tulevaisuuteen ja siihen, että heidän turvallisuutensa on turvattu kaikissa olosuhteissa. — Kiitos. [Mikko Savola: Hyvä! — Ritva Elomaa: Hyvä puhel!]

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Autto.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

**11.06 Heikki Autto kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä on ollut niin monta hyvää puheenvuoroa, että aivan lyhyesti puolustusvaliokunnan puolesta haluan kiittää kansanedustajia käydyistä keskustelusta. Puolustusvaliokuntahan oli tässä lausunnonantajana ulkoasiainvaliokunnalle, joka on laatinut tämän ansiokkaan mietinnön ja josta toki eduskunta jo maanantaina on ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päättänyt. Mutta voimme nyt tässä toisessa käsittelyssä varmasti hyvillä mielin hyväksyä tämän Suomen, voi sanoa toki, historiallisen vetäytymisen Ottawan sopimuksesta. Kuten puolustusvaliokunnan lausunnosakin todetaan, tässä on nimenomaan kyse Suomen järkkymättömästä puolustustahdosta.

Tällä vetäytymisellään Suomi osoittaa ennen kaikkea tietysti omille reserviläisillemme, jotka puolustuksemme rungon muodostavat, että valtiovallan puolesta ollaan valmiita tarjoamaan kaikki ne vaikuttavat ja tarpeelliset työkalut siihen, että reserviläiset voivat siitä omasta tehtävästään tiukassa paikassa suoriutua, oman joukkonsa suojata ja siten suojata itsensä, lähimmäisensä ja meille kaikille niin rakkaan isänmaan. Mutta aivan kuten oikeastaan kaikissa puheenvuoroissa viisaasti on todettu jo aiemmin, kaikki nämä panostukset puolustuksen vahvistamiseen, myös tämä Ottawan sopimuksesta irtaantuminen, tehdään nimenomaan ja vain ja ainoastaan siitä syystä, että näitä kyvykkyyskäytäntöjä, joita nyt hankitaan, ei jouduta koskaan tositalanteessa käyttämään, nimenomaan siksi, että kun meillä on vahva oma puolustuksemme ja koko liittokunnan vahvistuva yhteinen pelote, niin pystymme rauhan säilyttämään tai, voi sanoa oikeastaan, rauhan palauttamaan maanosamme ja turvaamaan Euroopan turvallisena maanosana pitkälle tuleville vuosikymmenille.

Arvoisa rouva puhemies! Haluan tässä nyt koko eduskunnan edessä kiittää puolustusvaliokunnan varapuheenjohtaja Mikko Savolaa ansiokkaasta työstä niin tässä yhteydessä kuin toki tietysti valiokunnan työskentelyssä muutenkin ja laajasti hänen poliittisen uransa aikana Suomen puolustuksen lujittamiseksi. Hän varapuheenjohtajana johti tietysti nyt siten, kun olin itse tuolla virallisella vierailulla Japanissa juuri tuolloin, kun tätä asiaa valiokunnassa käsiteltiin lausunnon antamista varten. Hän johti tämän prosessin, joka oli aika-aulun puolesta paineistettu mutta joka hoidettiin hyvin tyylikkäästi ja asian vakavuuden huomioon ottaen hyvin harkitusti ja perusteellisesti. Kiitos tästä edustaja Savolalle.

Tosiaan tässä keskustelussa on varmasti jo sivuttu kaikkia eri näkökulmia, mutta haluan itsekin vielä lyhyesti vahvistaa Suomen vahvan sitoutumisen sopimusperusteisen kansainvälisen järjestelmän puolustamiseen. Nimenomaan sillä, että toimimme sopimusten mukaan, toimimme sääntöjen mukaan, vahvimmin myös osoitamme tukea tälle sopimusperusteiselle järjestelmälle. Koska miinat ovat asejärjestelmä, joka modernilla taistelukentällä vihollisen lyömiseksi tarvitaan, niin on selvää, että niitä myös Suomen puolustuksen puolustusarsenaaliin tulee kuulua. Siksi on tärkeää, että tämä mahdollistetaan nyt sitten tämän sopimuksen suomin menettelyin. Ja kun eduskunta tänään päättää sopimuksesta irtaantumisesta, niin mahdollisimman pian sitten YK:n pääsihteerille tämä ilmoitus Suomesta toimitetaan ja tuo puolen vuoden irtaantumisaika sitten lähtee siitä käyntiin. Näin pääsemme sitten ensi talvena aloittamaan ne toimet, joilla varmistetaan, että tulevaisuudessa kotimainen puolustustarviketeollisuus pystyy meille miinoja tuottamaan niin, että niitä on turvallisesti ja asianmukaisesti varastoituna, jotta tämä uskottava pelote meillä on olemassa, että varusmiehiä päästään kouluttamaan miinojen vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, mikä on tietysti se avain siihen, että toimitaan kaikkien niiden hyvien perinteiden mukaan, niin kuin Suomessa on aina varauduttu miinoja käyttämään.

Tämä eduskunnan päätös on nyt siis tärkeä viesti suomalaisille siitä, että eduskunta ja valtiovalta tekevät kaikkensa varmistaakseen, että se vankkumaton puolustustahto, Suo-

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

men järkkymätön puolustustahto, voidaan toteuttaa, ja viesti tietysti niin liittolaisille ja kumppaneillemme kuin myös niille mahdollisesti meihin vihamielisesti suhtautuville ta-  
hoille, että Suomi on valmis maataan puolustamaan, itsenäisyytensä turvaamaan ja turvaa-  
maan hyvät ja rauhanomaiset olot täällä Pohjolassa kaikille. [Mikko Savola: Hyvä puheen-  
vuoro!]

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen.

**11.12 Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! Suomi elää aikakautta, jolloin kansallinen puolustuksemme on rakennettava realistisesti vastaamaan muuttunutta ja jatkuvasti hei-  
kentyvää turvallisuusympäristöä. Käsittelemmekin ulkoasiainvaliokunnan mietintöä halli-  
tuksen esityksestä koskien Ottawan sopimuksesta irtautumista. Nykyisessä turvallisuusti-  
lanteessa meidän on katsottava realistisesti sitä, mihin puolustuksemme perustuu ja mitä  
keinoja se käyttöönsä tarvitsee.

Vaikka Ukrainan sota loppuisikin, tulee Venäjä silti pysymään uhkana koko Euroopalle  
ja läntiselle maailmalle vielä pitkälle tulevaisuuteen. Tällaisessa maailmantilanteessa Suo-  
mella ei ole varaa antaa piiruakaan periksi oman puolustuksemme saralla. Kyse on puh-  
taasti kansallisesta turvallisuudesta.

Suomella on 1 340 kilometriä maarajaa Venäjän kanssa. Venäjä on aggressiivinen suur-  
valta, joka käy hyökkäyssotaa Euroopassa ja toimii täysin piittaamatta kansainvälisistä so-  
pimuksista tai ihmishengistä. Itärajamme ei ole vain Suomen vaan samalla koko Naton ja  
Euroopan unionin itäraja. Se tekee meistä etulinjavaltion, ja se asettaa myös puolustuksel-  
lemme aivan omanlaisensa vaatimukset. Meillä ei yksinkertaisesti ole varaa rajoittaa omaa  
puolustuskykyämme etenäkään sellaisessa tilanteessa, jossa uhka on todellinen ja pysyvä.  
Jalkaväkimiinat ovat osa sitä tärkeää välineistöä, jolla tämä maa varautuu puolustamaan it-  
seään.

Jalkaväkimiinat ovat edelleen tehokas osa modernia puolustusjärjestelmää. Kuten puo-  
lustusvaliokunta omassa lausunnossaan toteaa, tekevät Suomen maasto, harva tieverkosto  
ja vähäinen asutus jalkaväkimiinoista tehokkaan osan maamme puolustusvälineistöä. Yk-  
sinkertaisen rakenteensa ja helppokäyttöisyytensä ansiosta jalkaväkimiinat soveltuvat hy-  
vin myös asevelvollisuusarmeijamme käyttöön. Ne hidastavat, ohjaavat ja vaikeuttavat vi-  
hollisen etenemistä tavalla, jota mikään nykyaikainen järjestelmä ei kykene täysin korvaa-  
maan. Jalkaväkimiinat ovat myös kustannustehokas puolustuksellinen ratkaisu. Jalkaväki-  
miinat ovat helppokäyttöisiä ja ennen kaikkea kustannustehokkaita, ja juuri siksi ne istu-  
vatkin hyvin asevelvollisuusarmeijamme käyttöön.

Arvoisa puhemies! Suomi liittyi Ottawan sopimukseen aikana, jolloin sodan uhkaa Eu-  
roopassa pidettiin epätodennäköisenä. Nyt tilanne on kuitenkin muuttunut. Kuten valtio-  
neuvoston tuoreimmassa puolustuselonteossakin todetaan, on Suomen puolustuksella ol-  
tava jatkuva kyky vastata pitkäkestoiseen ja laajamittaiseen sodankäyntiin. Tämä ulko-  
asiainvaliokunnan mietintö osoittaa, että irtautuminen Ottawan sopimuksesta on paitsi pe-  
rusteltua myös välttämätöntä. Puolustusvaliokunnan lausunto tukee tätä selkeästi.

Jalkaväkimiinat vahvistavat puolustustamme ja palauttavat puolustuksemme käyttöön  
tehokkaan ja ennen kaikkea kustannustehokkaan välineen, josta ei olisi alun perinkään pi-  
tänyt luopua. Jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta irtautumisen myötä Suo-  
mi tulee vahvistamaan puolustuskykyään, minkä lisäksi se korjaa aiemmin tehdyn virheen

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

ja osoittaa olevansa valmis vastaamaan vakavaan ja muuttuneeseen turvallisuustilanteeseen päättäväisesti ja reaalisesti. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Kari.

**11.16 Mika Kari sd:** Arvoisa rouva puhemies! SDP:lle Suomen ja suomalaisten turvallisuus on tärkeää, niin kuin olen huomannut täällä salissa muillakin puolueilla tämän asian olevan prioriteettilistan kärjessä.

Suomi on joutunut arvioimaan tässä viime vuosien aikana omia turvallisuustarpeitaan aivan uudella tavalla. Näkyvin uudistus ja uusi arviointi tapahtuivat vuonna 22 Venäjän hyökkäyssodan alettua Ukrainassa. Suomi joutui aivan uudenlaiseen tilanteeseen. Pitkä sotilaalliseen liittoutumattomuuteemme kuulunut perinne ja, voi sanoa, jopa periaate joutui uudelleenarvioitavaksi, ja tämän arvioinnin pohjalta Suomi lähti hakemaan puolustusliitto Naton jäsenyyttä ja myöhemmin myös sai tämän jäsenyytensä. Toinen näkyvä muutos on tänään täällä eduskunnassa Venäjän hyökkäyssodan jatkuttua yli kahden vuoden ajan ja muututtua yhä voimakkaammin jalkaväen massamaiseksi käytöksi, tappioista piittaamattomaksi jalkaväen käytöksi. Meidän on uudelleenarvioitava myös omia turvallisuustarpeitamme, omaa kykyämme puolustaa ja puolustautua tällaista toimintaa ja hyökkäystä vastaan. Ottawan sopimuksen irtisanominen on tältä osaltaan keskustelussa mutta myös hetken päästä äänestyksessä, ja tulemme myös tämän irtisanomisen puolesta äänestämään.

Olen toiminut eduskunnan puolustusvaliokunnassa vuodesta 2011 alkaen, jo ennen kuin Suomi liittyi Ottawan jalkaväkimiinat kieltävään sopimukseen, ja voin sanoa, että tuolloin maailma oli täysin toisenlainen. Niiden kansanedustajien, jotka ovat tulleet tämän ajan jälkeen eduskuntaan, on varmasti vaikea ymmärtää, miksi tuolloin katsottiin, että maailman kehitys menee siihen suuntaan, että myös Suomella olisi mahdollisuus luopua jalkaväkimiinoista. Tuolloin kuitenkin aika oli toisenlainen, mutta sanon myös niille, jotka nyt vastustavat Ottawan jalkaväkimiinasopimuksesta luopumista, että tämäkin aika on toisenlainen. Olen saanut kuulla Suomen kärkiasiantuntijoita, ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, puolustuspolitiikkaan ja kansainvälisiin sopimuksiin liittyviä asiantuntijoita, ja näiden pohjalta on henkilökohtaisesti helppo olla sitä mieltä, että jalkaväkimiinoista luopumisen Ottawan sopimuksen aika on Suomen osalta tullut päätökseen.

Mutta sanon myös, että on tärkeää, että pidämme Suomen mukana aktiivisesti myös aseriisuntaan liittyvissä sopimuksissa ja miinanraivauksen ja humanitäärisen työn osalta. Tässä jokaisella hallituksella on oman budjettiesittelyoikeutensa pohjalta mahdollisuus panna niin paljon kuin parhaaksi katsoo, että Suomen rooli myös maailmalla kasvaa miinanraivaustyössä ja pystytään ehkäisemään niitä haittoja, joita miinat maailmalla aiheuttavat. — Kiitos. [Mikko Savola: Hyvä puheenvuoro!]

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Haavisto.

**11.19 Pekka Haavisto vihr:** Arvoisa puhemies! Jalkaväkimiinakysymys on asia, josta perustellusti voi olla eri kantoja — myös niiden suomalaisten keskuudessa, jotka pitävät maanpuolustusta hyvin tärkeänä ja arvossa. Kysymys Ottawan sopimuksessa on tärkeästä aserajoitussopimuksesta, joka on osa kansainvälistä sopimusjärjestelmää, sääntöpohjaista järjestelmää, jossa mukana on yli 160 maata.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

Ulkoasiainvaliokunnassa on ollut mahdollista kuulla myös asiantuntijoita, jotka eivät kannata Ottawan sopimuksesta irtautumista, kuten Punaista Ristiä tai professori Scheiniä, ja heillä on ollut arvokkaita näkökohtia tässä keskustelussa. On myöskin tärkeää, että ulkoasiainvaliokunnan keskustelussa on todettu, että jalkaväkimiinasopimuksesta irtautuminen ei tarkoittaisi sitä, että vientiä pyrittäisiin edistämään maailmassa globaalilla tasolla, sen vuoksi, että jalkaväkimiinasopimus on itse asiassa tuottanut siinä tuloksen, että se on rajoittanut maailmassa jalkaväkimiinoiden kauppaa. Itse olen nähnyt esimerkiksi Balkanin konfliktissa täysin vastuutonta jalkaväkimiinoiden käyttöä, ja tällaisesta toivottavasti eri puolilla maailmaa ollaan pääsemässä eroon.

Tämä jalkaväkimiinaprosessi ei ole ollut aivan optimaalinen. Olisi ollut hyvä, jos tätä olisi voitu käsitellä jo ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa tai puolustuspoliittisen selonteon yhteydessä ja saatu enemmän tätä parlamentaarista käsittelyäkin myöskin sitä kautta tälle alalle. Omassa harkinnassani olen päätenyt kannattamaan ulkoasiainvaliokunnan enemmistön kantaa, jossa varaudutaan pahimpiin skenaarioihin myöskin Suomen turvallisuuden kannalta — siihenkin skenaarioon, että Suomi olisi jonakin päivänä hyökkäyksen kohteena. Toivottavasti sellaista päivää emme tule näkemään.

Mutta ulkoasiainvaliokunnan mietintö on mielestäni varsin tasapainoinen. Siinä tuodaan hyvin esille ne perusteet, miksi aikanaan liitettiin Ottawan sopimukseen. Itsekin olin silloin eduskunnan jäsen ja muun muassa puolustusvaliokunnassa ja ulkoasiainvaliokunnassa tätä asiaa käsittelemässä. Silloin maailma, kuten edustaja Kari sanoi, näytti toiselta: Euroopassa ei ollut sotaa sillä tavalla kuin nyt olemme joutuneet todistamaan Ukrainaa, joka on joutunut Venäjän hyökkäyksen kohteeksi. Maailma on todellakin tässä suhteessa myös meidän lähialueillamme erilainen.

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö kuitenkin kiinnittää huomiota myös niihin reunaehtoihin siitä, miten ja milloin tähän sopimukseen voisi uudestaan palata, ja mielestäni on hyvä tämänkin perspektiivi tässä keskustelussa säilyttää. Miinakaupan osalta ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä todetaan, että sopimuksesta irtautumisella ei ole tarkoitus tavoitella tai edistää jalkaväkimiinoiden globaalia kauppaa. Tämä on erittäin tärkeä näkökohta. On myös tärkeää, että mietinnössä kiinnitetään huomiota humanitäärisen miinanraivauksen tarkeyteen, ja toivottavasti tämä hallitus ja tulevat hallitukset tätä entisestään edistävät.

Ehkä kaikkein tärkein viesti, jonka Suomi tässä yhteydessä antaa, on se, että tällä mielestäni yksittäisellä päätöksellä ei ole tarkoitus muuttaa sitä Suomen suurta linjaa, joka on ollut tukemassa asevalvontakysymyksiä, aseidenriisuntakysymyksiä ja niitä koskevia sopimuksia kaikkialla maailmassa. Tämä on erityisen tärkeä näkökohta, kun mietitään esimerkiksi Suomen kampanjaa YK:n turvallisuusneuvoston jäseneksi. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Kokko.

**11.23 Jani Kokko sd:** Arvoisa puhemies! Luotan siihen, että tässä salissa on 200 isänmaallista suomalaista, [Oikealta: Oikein!] joiden ainoa tehtävä on omista arvoistaan käsin ajaa Suomen ja suomalaisten etua. Siksi voin yhtyä siihen, mitä edustaja Honkasalo tässä nosti esille, että puheet epäisänmaallisista tässä salissa eivät ole siinä mielessä oikein ja soveliaita, sillä kyllä luotan siihen, että jokainen tänne valittu ajattelee tosiaan omista arvoistaan käsin Suomen ja suomalaisten etua ensin. Siinäkin suhteessa olen arvostanut niitä puheenvuoroja, jotka ovat olleet omasta kannastani aivan päinvastaisia ja joissa on nostettu niitä perusteellisia argumentteja esille, miksi Ottawan sopimuksessa tulisi pysyä.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

Arvoisa puhemies! Kuten tässä keskustelua on käyty ja nähty niitä esimerkkejä, miten Venäjä toteuttaa omaa laajentumiskansallista politiikkaansa, niin valitettavasti ainakaan minun mielestäni maailma ei ole enää sellainen, että Ottawan sopimuksessa pysyminen vahvistaisi Suomen ja suomalaisten turvallisuutta. Sinälläänhän tämä Suomen päätös ei ole romuttamassa sitä työtä, mitä kansainvälisesti Suomi ja monet muut maat tekevät miinantorjunnan, miinojen raivauksen eteen ja ylipäänsä kansainvälisen järjestelmän uskottavuuden eteen. Ottawan sopimukseen kuuluu yli 160 maata, joista tällä hetkellä viisi maata on aloittanut prosessin sopimuksesta irtaantumisiksi: Suomi, Puola, Viro, Latvia ja Liettua — viisi maata, jotka rajautuvat Venäjää vastaan. Ehkä tämä kertoo siitä, että kyllä se koko muu maailma näkee sen, että edelleen Ottawan sopimuksella on arvo. Siinä kannattaa heidän näkökulmastaan pysyä, mutta samalla he ymmärtävät, mikä Suomen ja näiden muutamien Venäjän naapurimaiden tilanne on.

Oikeastaanhan se, miksi me sopimuksesta irtaannumme, nimenomaisesti liittyy sen pelotteeseen vahvistamiseen, että meillä on kaikki käytettävissä olevat keinot turvallisuuden ja puolustuskyvyn vahvistamiseksi, jotta vihollinen ei koskaan saisi sellaista kuvaa, että me olemme liian heikkoja tai meillä ei ole kykyä puolustautua. Venäjä katsoi, että Ukraina on heidän mielestään liian heikko, länneltä ei tule tulemaan tukea, ja he hyökkäsivät. No, se tilanne on osoittautunut toisenlaiseksi Venäjän kohdalla, mutta kuitenkin tällä ratkaisulla Suomi osoittaa, että me käytämme kaikki ne keinot, millä me voimme vahvistaa Suomen puolustuskykyä.

Vielä ehkä loppuun, arvoisa puhemies, tästä puheesta, että Suomi on vastuullinen toimija ja että voimmeko oikeasti olla, kun katsotaan niitä miinatuhoja, mitä maailmassa on ollut: Itse olen kyllä sitä mieltä, että kun Suomi nämä jalkaväkimiinat nyt käyttöön ottaa, niin me oikeasti olemme poikkeus maailman joukossa ja vastuullinen toimija. En ihan ymmärrä, jos tehdään vertausta Angolassa tai Bosniassa toimivaan kapinallisryhmään, joka levittää miinoja miten sattuu, että Suomi toimisi samalla tavalla, vaan kyllä minä uskon, että tässä suhteessa pidetään myös siitä vastuullisesta politiikasta kiinni. Toivon myös lopuksi, että sille työlle, mitä Suomi on jatkanut ja tehnyt humanitaarisen miinapolitiikan eteen, annetaan entistä suurempi tuki ja ennen kaikkea tämä hallitus ja myös tuleva hallitus antaisivat enemmän rahoitusta siihen. [Ben Zyskowicz: Olipa hyvä puheenvuoro!]

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Werning.

**11.26 Paula Werning sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tänään eduskunta tekee vakavan ja vastuullisen päätöksen kansallisen turvallisuuden nimissä. Kannatan hallituksen esitystä irtaantua Ottawan sopimuksesta. Suomella on pitkä maaraja Venäjän kanssa, valtion, jonka sotilasdoktriini painottaa maavoimien käyttöä, ja valtion, joka ei kuulu Ottawan sopimukseen. Me emme voi rakentaa puolustustamme toiveiden, ideologian tai hyväntahtoisien oletusten varaan. Meidän on tunnustettava turvallisuusympäristön muuttunut todellisuus.

Tämä esitys ei ole viesti halusta käyttää jalkaväkimiinoja. Se on viesti siitä, että Suomi on varautunut. Puolustusvoimien mukaan täysin korvaavaa suorituskykyä ei tällä hetkellä ole, ja tästä syystä on oikein ja välttämätöntä varautua nyt rauhan aikana, harkiten ja ajoissa. Kukaan meistä ei toivo, että jalkaväkimiinoin jouduttaisiin koskaan turvautumaan. Juuri siksi meidän on oltava valmiina. Tämä esitys vahvistaa Suomen puolustuskykyä ja toimii ennalta ehkäisevästi.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Tämä on perusteltu, ajankohtainen ja välttämätön turvallisuuspoliittinen ratkaisu. Tämän hallituksen esityksen takana on helppo olla.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Mäenpää.

**11.28 Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Omalta osaltani ehkä semmoinen pieni ympyrä sulkeutuu. Olen ollut täällä salissa ensimmäisen kerran, tosin tuolla lehterillä, silloin kun jalkaväkimiinoista äänestettiin. Se pisti silloin minut matkustamaan Helsinkiin ja tulemaan katsomaan tällaista äänestystä, joka tuntui silloin ihan käsittämättömältä: että Puolustusvoimat luopuu omasta materiaalistaan, jota Suomella oli hyvin varastossa. Suomessahan niitä pidetään varastossa, kunnes meillä on poikkeustila, ja sitten ne asetetaan sinne maastoon.

Kirjoitin tuolloin myöskin lehteen kirjoituksen, ja Helsingin Sanomat julkaisi sen muistaakseni päivää ennen tätä äänestystä, joka tapahtui 25.11.2011. Lainaan tästä kirjoituksesta pienen pätkän. Tässä on tullut esille esimerkiksi edustaja Honkasalon puheessa se, että ei ole saatu riittävästi tietoa tai perusteluita Puolustusvoimilta tai ne on nähty myöhässä, mutta Puolustusvoimat on aina ollut minun ymmärtääkseni miinojen puolella, että niiden tulisi olla käytössä. Lainaan pienen pätkän omasta kirjoituksestani sieltä vuodelta 2011: ”Puolustusministeriön jalkaväkimiinaselvitystyöryhmän väliraportti totesi: Miina-ase on Suomelle erittäin kustannustehokas sodankäyntiväline, koska sillä voidaan olosuhteissamme merkittävästi vaikeuttaa teknologisesti kehittyneidenkin asevoimien operatiivista liikkuvuutta. Koska miinat ovat edullisia ja olosuhteissamme erittäin tehokkaita, on erityyppisiä miinoja hankittu riittävästi kaikille alueellisen puolustuksen joukoille. Maavoimillamme ei tällä hetkellä ole ajoneuvomiinojen ohella muita määrällisesti riittäviä asejärjestelmiä, joilla mekanisoidun hyökkääjän liike voitaisiin yhtä tehokkaasti hidastaa ja pysäyttää.”

Arvoisa puhemies! Tämä oli silloin Puolustusvoimien kanta, ja päätös tehtiin poliittisin perustein. Silloin ei riittävästi kuunneltu Puolustusvoimien henkilökunnan kantaa ja puolustushallinnon kantaa. On mielestäni hyvä asia, että tänään irtautunemme tai jätämme ilmoituksen irtautumisesta tämän äänestyksen jälkeen. Tämä on vastuullista. On parempi, että me asennamme Suomen maankamaralle itse niitä miinoja, kuin se, että niitä asentaa tänne vihollinen.

Arvoisa puhemies! Tuen ehdottomasti, varauksetta tätä Ottawan sopimuksesta irtautumista. — Kiitos.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Immonen.

**11.31 Tomi Immonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Pioneeriupseerina ja satoja miinoitteita rakentaneena kannatan Ottawan sopimuksesta irtautumista ja tervehdin ilolla sitä, että Suomi ei sido enää sotilaiden käsiä tällä poliittisella sopimuksella. Tähän vilkkaaseen keskusteluun nostan vain muutamia näkökulmia käytännön esimerkein.

Niiden useiden vuosien aikana, kun nämä taistelupiirit ovat harjoitelleet miina-aseen käyttöä sotaharjoituksessa, ei ole näkynyt ensimmäistäkään vasemmiston poliitikkoa, joka olisi tullut siihen miinoitteen reunalle esittämään huolensa, että miinoitteita rakennetaan jotenkin vaarallisesti ja sellaisiin paikkoihin, joissa siviilit pääsevät niihin astumaan. Tiedätkö, miksi näin on? No siksi, että sotatoimialueet eristetään, siviilit evakuoidaan ja jokaisella miinoitteella on aseelliset vartiomiehet estämässä omien joukkojen pääsyn niihin,

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

ja heidän tehtävänsä on poistaa ne lukemattomat miinoitettu-kyltit, miinoista varoittavat nauhat, aitanarut, ja vasta juuri ennen vihollisen saapumista, ja jos tilanne muuttuu, niin ne varoitusmerkit palautetaan takaisin oman turvallisuuden takaamiseksi. Silti tässä salissa kuulee harhakäsityksiä siitä, miten siviilit joutuisivat omien miinojemme kohteeksi. Totta on, että maahan asennettu miina ei kohdeta valikoi, mutta se sotilas, joka sen miinoitteen paikan suunnittelee ja miinan asentaa, valitsee sen paikan taistelukentällä vihollisen reitille, ei suomalaisen päiväkodin nurkalle. Tällaisten vasemmiston mielikuvien satuilu täällä vie uskottavuuden kyllä vasemman laidan poliitikkojen ymmärryksestä tästä aiheesta ja paljastaa tietämättömyyden miina-aseen käytöstä.

Täällä istuntosalissa on keskustelussa sujuvasti myös unohdettu se, että ennen kuin ensimmäistään siltojen hävittämiseen tarvittavaa räjähdettä kiinnitetään paikalleen tai yhtäkään räjähdysainetta sisältävää miinaa voidaan asentaa Suomen maaperään, niin eduskunta on jo hyväksynyt valmiuslain ja poikkeuslain säännöksiä ja sota-aikana tarvittavia poikkeuslain toimivaltuuksia. Ei näitä miinoja noin vain rajoille asetella rauhan aikana.

Viimeiseksi asiaksi nostan esille vielä keskustelusta sen, mikä on sotilaiden vastuu, rintamakomentajan ja taistelevan joukon vastuu omasta operatiivisesta vastuualueestaan sota-aikana. Toivottavasti täällä salissa kukaan ei kuvittele, että kun sodan äänet loppuvat ja alkaa tulitauko tai rauha, niin sotilaat heittelevät varusteensa juoksuhautoihin, jättävät aseet ja patruunat muiden siivottaviksi. No, eivät tietenkään. Ne samat sotilaat, jotka ovat miinansa, linnoitteensa tai muut puolustustaistelun edellyttämät rakenteet tehneet, myös siivoavat jälkensä ennen kuin alueelta evakuoitu siviiliväestö pääsee takaisin sinne koteihinsa. Samalla kun koteihinsa palaavat siviilit alkavat korjata sodan tuhoja, myös sotajoukot aloittavat rakentamiensa miinoitteiden raivaamisen. Sama vastuu kotimaasta ja turvallisuuden palauttamisesta jatkuu myös taistelujen tauottua meillä kaikilla, myös sotilailla.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Viljanen.

**11.35 Eerikki Viljanen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Omasta varusmiesajastani on jäänyt mieleen monia kiteytyksiä. Yksi niistä on oppi tilanteen mukaisesta toiminnasta. Turvallisuuspoliittinen ympäristömme on muuttunut. Turvallisuuspoliittinen tilanne on muuttunut. Kuva modernista sodankäynnistä on muuttunut.

Arvoisa rouva puhemies! Kiitän puolustusvaliokuntaa ja ulkoasiainvaliokuntaa vastuullisesta harkinnasta, hyvästä työstä, hyvin perustellusta linjauksesta Ottawan sopimuksesta irtautumiseksi ja puolustuskykymme vahvistamiseksi. Suomen irtautuminen Ottawan sopimuksesta on tässä ajassa tilanteen mukaista toimintaa.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Honkasalo.

**11.36 Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Täällä on peräänkuulutettu kokonaisarviointia, ja sitä me totisesti ollaan vasemmistoliitossa tehty. Ja täällä kun väitettiin yhden edustajan suulla, että olisin sanonut, että puolustusministeriöstä ei saatu riittävästi tietoa, niin mitään tällaista en ole sanonut, vaan sanoin omassa puheenvuorossani, että asiantuntijakuulemisissa on painottunut hyvin vahvasti puolustuspoliittinen ja sotilaallinen näkökulma ja kansainvälisen ja humanitäärisen oikeuden näkökulma on jäänyt paitsioon, ja valiokunnassa tätä kuulemista jopa kiirehdyttiin erittäin erittäin kovalla tavalla.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

Tosiaan me ajattelemme niin, että Suomen kaltaisen pienen maan turvallisuutta turvaa nimenomaan se, että me pidämme kiinni monenkeskisestä sääntöpohjaisesta järjestelmästä, ja täällä on annettu jopa ymmärtää, että itse asiassa me jollain tavalla vahvistaisimme sitä, kun me tästä Ottawan sopimuksesta irtaudutaan. Siinä tapauksessa todella suosittelen lukemaan muun muassa ulkoministeriön oman selvityksen, jossa aivan suoraan sanotaan, että tämä heikentää sääntöpohjaista järjestelmää ja antaa myös kielteisen viestin suhteessa asevalvontaan.

Täällä on myös annettu ymmärtää ja myös tässä mietinnössä annettiin ymmärtää, että muut maat kyllä ymmärtävät tämän Suomen ratkaisun. [Oikealta: Kyllä!] Olen ihmetellyt, mihin tämä faktuaalisesti pohjautuu, koska mitään listauksia me ei olla saatu, ja väitän, että suurin osa maailman maista ei edes tiedä tällä hetkellä, että Suomi on irtautumassa Ottawan sopimuksesta. Onhan myös hyvin hurja viesti se, että YK:n pääsihteeriltä tuli todella voimakas vetoamus, ettei tästä sopimuksesta irtauduttaisi.

Täällä myös monet puolustuspoliittisesti orientoituneet kansanedustajat ovat sanoneet, että Suomen on otettava kaikki keinot käyttöön, ja tämä on mielestäni erittäin huolestuttavaa, jos tällaista lausutaan Suomen eduskunnassa. Se osoittaa, että ei tunneta tosiasiallisesti sodan oikeussääntöjä. Siviilejä on suojeltava, sotilaat on eroteltava siviileistä, ja esimerkiksi sairaaloihin ja kouluihin ei saa iskeä. Ei ole mahdollista ottaa kaikkia keinoja käyttöön. [Välihuutoja] Toivoisin, että kansainvälisen humanitäärisen oikeuden periaatteita tunnettaisiin, ja niihin voi perehtyä myös, jos lukee lausuntoja, jotka valiokunta on saanut.

Myös ehkä viimeisenä tästä Suomen poikkeuksellisuudesta, siitä, että me olemme poikkeuksellisen vastuullinen maa: Myöskään tämä ei saa asiantuntijoilta tukea. Sota on aina kaoottinen tilanne ja stressaava tilanne, jossa ei voi olla takeita siitä, että pystyttäisiin kaikkiin tavoin turvaamaan siviilien asema.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Kiuru.

**11.39 Pauli Kiuru kok:** Arvoisa rouva puhemies! Meillä on naapurissa maa, joka ei noudata mitään sääntöjä, käy sotaa neljättä vuotta eikä ole julistanut sotatilaa, niin kuin pitäisi tehdä.

Valiokunta korostaa myös viestittämistä. On viestitettävä kotimaahan ja ulkomaille, miksi Suomi tekee niin kuin tekee. Meillä on pitkä maaraja. Olemme vastuussa suomalaisille, olemme vastuussa EU:lle ja olemme vastuussa Nato-maille siitä, mitä tässä rajalla tapahtuu.

Valiokunnassa olen kuullut lukuisia asiantuntijoita. Luotan asiantuntijoihin, mutta enemmän luotan omaan sydämeen, oman sydämen ääneen. Minulla on olohuoneessa seinällä Suomen lippu, Suomen lipun vieressä on vitriinissä sarana. Se sarana on luovutetusta Karjalasta, josta isäni ja mummoni ovat joutuneet lähtemään. Se sarana ja Suomen lippu muistuttavat siitä, mitä meillä on rajan takana, ja ne muistuttavat siitä, että siitä rajasta, mikä meillä nyt on, pidetään kiinni, noudatetaan sitä diplomaattista kehikkoa, sopimuksellista kehikkoa ja kaikkia niitä laillisia keinoja, mitä meillä on käytettävissä. On myös laillista erota Ottawan sopimuksesta. Se kuuluu oikeusvaltion mahdollisuuksiin, ja sitä keinoa tässä tilanteessa myös asiantuntijoiden mukaan kannattaa käyttää.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Ojala-Niemelä.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

**11.41 Johanna Ojala-Niemelä sd:** Arvoisa rouva puhemies! Hallitus on esittänyt, että Suomi irtautuisi tästä jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta, ja Puolustusvoimat ovat arvioineet, että jalkaväkimiinat olisivat tarpeellinen lisäsuorituskyky Suomen puolustusjärjestelmään ja jalkaväkimiinoja ei voida korvata muilla järjestelmillä.

SDP kannattaa Ottawan sopimuksesta irtautumista muuttuneen turvallisuustilanteen vuoksi, mutta sopimuksesta irtautuminen ei kuitenkaan tarkoita kansainvälisistä velvoitteista luopumista. Suomi jatkaa pitkäaikaisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen linjan mukaisesti työtään aseriisunnan ja asevalvonnan osalta ja jatkaa humanitaarista miinatoimintaa.

Itse olin myös jo tuolloin eduskunnan jäsen, kun aikanaan päätettiin liittyä tähän sopimukseen, ja nyt teen sitten toisenlaisen ratkaisun. Mutta kuten edustaja Kari tässä aikaisemmin totesi, niin turvallisuusympäristö on merkittävässä määrin muuttunut. Poliitiikkaa tehdään aina ajassa, ja näen, että nyt on tämän ratkaisun paikka. Meillä on 1 300 kilometriä yhteistä rajaa Venäjän kanssa, ja on osoittautunut, kuinka brutaali maa meidän naapurivaltio on tuossa ja että se on valmis myös hyökkäämään naapurimaataan Ukrainaa kohti, joten tässä tilanteessa toimin näin. — Kiitos.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Kaunistola.

**11.42 Mari Kaunistola kok:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Nykyisessä turvallisuustilanteessa on ratkaisevaa, että meillä on valikoimassamme kaikki ne keinot, jotka mahdollistavat vahvan puolustuksen. Muun muassa turvallisuusviranomaisten, kuten Puolustusvoimien, arviot tästä ovat olleet hyvin selkeät sopimuksesta irtaantumisessa.

Ottawan sopimuksesta irtautuminen on aiheuttanut huolta siitä, että tästä aiheutuisi Suomelle sitä mainehaittaa. Itse kuitenkin uskon, että jokainen Suomen kanssa yhteneväiset arvot jakava maa ymmärtää, että Suomi näitä miinoja tarvitsee. Ne ovat meidän omaksi turvaksemme ja puolustuskäyttöön. Tässä turvallisuusympäristössä meidän on ensi sijassa kuitenkin huolehdittava siitä, että Suomi ja suomalaisten etu, itsenäisyys ja turvallisuus on taattava.

On myös hyvä muistaa, että Suomen rajan turvaamisen ohella turvaamme myös Eurooppaa ja yleensä jäsenmaana myös Naton rajoja.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Kaunisto.

**11.43 Ville Kaunisto kok:** Arvoisa rouva puhemies! Suomen turvallisuusympäristö on tosiaan muuttunut. Meillä on pitkä raja aggressiivisesti toimivan Venäjän kanssa, pitkä raja, joka on niin Suomen kuin Naton itäraja, ja tähän ei sovi suhtautua kevyesti. Meidän on voitava puolustaa maatamme maksimaalisen tehokkaasti. Tämä on valtion ensisijainen tehtävä.

Ottawan sopimus kieltää jalkaväkimiinat, eli asejärjestelmän, jota asiantuntijat pitävät Suomelle puolustuksellisesti tärkeänä. Irtautuminen ei ole kannanotto sodan puolesta, vaan päätös varmistaa rauhaa. Itse näen, että isänmaan puolustaminen ei ole vain sotilaallinen kysymys, vaan se on myös ihmisoikeudellinen kysymys, sillä sodassa kärsivät eniten siviilit: naiset, lapset, vanhukset. Turvallisuus ehkäisee tuhoa, vastuullinen Suomi vastuullisesti toimien. Suomi pitää huolen omistaan nyt ja tulevaisuudessa.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Kauma.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

**11.45 Pia Kauma kok:** Arvoisa puhemies! Olin täällä eduskunnassa ensimmäisellä kaudellani vuonna 2011, kun päätimme liittyä Ottawan jalkaväkimiinat kieltävään sopimukseen, ja silloin todella elettiin Euroopassa aivan erilaisessa turvallisuustilanteessa kuin nyt.

Tällä hetkellä tilanne on se, niin kuin tiedetään, että Venäjä käy jo neljättä vuotta hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan, ja vaikka Suomeen ei kohdistu välitöntä sotilaallista uhkaa, niin on tietenkin tärkeää tehdä toimia myös meidän puolustuksen ja turvallisuuden vahvistamiseksi. Kuten kaikki tietävät tässä salissa, meillä on yli 1 300 kilometriä yhteistä rajaa Venäjän kanssa, ja asiantuntijat ovat todenneet, että miinat ovat siihen helppokäyttöinen ja edullinen ratkaisu, joten totta kai on meidän etujemme mukaista, että päädymme nyt siihen päätökseen, että haemme eroa tästä Ottawan sopimuksesta. Pitää myös muistaa, että näitä ei ole tarkoitus käyttää tietenkään rauhanaikana, vaan ne varastoidaan ja sitten hyvin tarkan harkinnan ja suunnittelun tuloksena sodan tai kriisin aikana käytetään, jos siihen päädytään, ja se on hyvin harvinaislaatuinen tilanne.

Arvoisa puhemies! On myös tärkeää, että Suomi jatkaa toimia humanitäärisen miinatoniminnan puolesta myöskin tulevaisuudessa, ja toivomme tietenkin kaikki, että rauha Euroopassa palautuu pian.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Tanus.

**11.46 Sari Tanus kd:** Arvoisa rouva puhemies! Olemme tänään tekemässä tärkeän päätöksen Ottawan sopimuksesta irtaantumisesta. Kannatamme sitä. Se on vastuullinen ja oikea päätös, jotta saamme jatkossa puolustusarsenaaliimme tärkeän lisän, jalkaväkimiinat tarvittaessa käyttöömme.

Meillä on todella 1 340 kilometriä yhteistä rajaa aggressiivisesti toimivan naapurin kanssa. Tässä salissa on jo useaan kertaan toistettu sitä, että jalkaväkimiinat ovat nimenomaan puolustusase, jota käytetään vain sotilaallisissa kriiseissä ja tarkoin määritellyllä ja huolellisesti merkityllä alueella, jolla siviilit eivät liiku.

Puolustusvoimat eivät koskaan kannattaneet jalkaväkimiinoista luopumista. Puolustusvoimat kannattaa Ottawan sopimuksesta nyt irtaantumista ja jalkaväkimiinojen sodan aikaista vastuullista käyttöä.

Uskon, että meidän kaikkien syvä toive, harras pyyntö ja rukous on se, että jalkaväkimiinoja ei todellisuudessa, käytännössä tarvitsisi koskaan käyttää vaan rauha ja rauhanomainen elo säilyisivät myös meidän rajoillamme. Uskomme ja toivomme, että jokainen meistä osaltamme teemme vahvasti työtä sen puolesta, että rauha todella säilyy meidän rajoillamme ja että rauha tulee sinnekin, niihinkin pesäkkeisiin, missä sotaa tällä hetkellä käydään.

On tärkeää myös alleviivata sitä, että Suomi todella haluaa ja jatkaa myös kansainvälistä humanitaarista työtä, myös tärkeää miinanraivaustyötä. Kannatamme Ottawan sopimuksesta irtaantumista. Se on vastuullinen päätös.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Lohikoski.

**11.48 Pia Lohikoski vas:** Arvoisa rouva puhemies! Suomen turvallisuus on meille kaikille tärkeää, aivan jokaiselle tässä salissa. Vasemmistoliitto jakaa näkemyksen siitä, että Suomen puolustuskyvystä on pidettävä huolta.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

Suomi liittyi Ottawan sopimukseen vuonna 2012. Sen jälkeen Puolustusvoimat oli pitkään sitä mieltä, että Suomi pärjää hyvin ilman jalkaväkimiinoja. Vielä toukokuussa 2023 ulkoministeriö ja puolustusministeriö katsoivat, ettei Suomen tule irtautua sopimuksesta. ”Puolustusvoimat eivät pidä jalkaväkimiinoja kriittisenä ja välttämättömänä suorituskykyinä, vaan ne on jo korvattu muilla suorituskyvyillä, kuten raskailla raketinheittimillä, lennokeilla ja viuhkapanoksilla”, todettiin ministeriöiden hallitusneuvotteluihin 2023 toimitetussa muistiossa. Vielä toukokuussa 2023 ulkoministeriö ja puolustusministeriö arvioivat, että ”irtautuminen olisi myös hyvin negatiivinen signaali tilanteessa, jossa Venäjä ja Kiina haastavat aktiivisesti olemassa olevia sopimuksia ja pyrkivät aiheuttamaan säröjä EU:n ja Naton sisällä”.

Arvoisa puhemies! YK:n pääsihteeri Guterres on tällä viikolla kertonut olevansa huolissaan siitä, että useat YK:n jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet irtautuvansa jalkaväkimiinat kieltävästä 164 valtion allekirjoittamasta Ottawan sopimuksesta. YK:n pääsihteeri kehoittaa tuoreessa lausunnossaan kaikkia valtioita keskeyttämään irtautumiseen johtavat toimensa. ”Nämä ilmoitukset ovat erityisen huolestuttavia, koska ne uhkaavat heikentää siviilien suojelua ja horjuttaa kahden vuosikymmenen aikana luotua normatiivista kehystä, joka on pelastanut lukemattomia ihmishenkiä.”

Arvoisa puhemies! Ottawan sopimus on siviilien elämän pelastamisen lisäksi edistänyt miinanraivausta ja auttanut silpoutuneita miinojen uhreja. Maamiinat eivät erottele sotilaita siviileistä — yli 80 prosenttia niiden uhreista on siviilejä, yleensä lapsia. On erittäin kyseenalaista, että Suomi suunnittelee valiokunnan mietinnössä henkilömiinoista jopa viennituetta. Suomen Punainen Risti on todennut lausunnossaan eduskunnalle: ”Irtautumalla Ottawan sopimuksesta Suomi olisi osaltaan tukemassa kehitystä, jossa sotatilanteissa tai sodan uhan lisääntyessä valtiot kokevat vaihtoehdoksi irtisanoutua sotatilanteita varten laadituista sopimuksista. Kehitys on ristiriidassa Suomen pitkäaikaisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen linjan kanssa, jonka mukaan Suomi vahvistaa kansainvälistä oikeutta ja kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää. Suomenkaan intressissä ei ole valtioiden irtautuminen sodankäyntiä sääntelevistä sopimuksista.”

Näillä edellä kertomillani perusteilla kannatan edustaja Honkasalon esitystä.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Zyskowiec.

**11.52 Ben Zyskowiec kok:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Honkasalo sanoi, että kansainväliset sopimukset ja tällainen sopimukseen nojaava maailma ovat pienten maiden, kuten Suomenkin, etu ja turva. Minäkin ajattelen näin, mutta samalla ajattelen, että se ei riitä. Kansainväliset sopimukset, joita edistämme, eivät riitä turvaamaan Suomen turvallisuutta. [Petri Huru: Juuri näin!] Tämä nähtiin valitettavasti jo lähes sata vuotta sitten: Kansainliiton piirissä oli sopimuksia, ja Suomella ja Neuvostoliitolla oli jopa hyökkäämättömyyssopimus. Kuitenkaan nämä sopimukset eivät estäneet kommunistien johtamaa Neuvostoliittoa hyökkäämästä marraskuussa 1939 Suomen kimppuun.

Nytkö meidän pitäisi ajatella, että kansainväliset sopimukset, kuten YK:n peruskirja ja muut sopimukset, estäisivät itsessään entisten kommunistien ja nykyisten fasistien johtamaa Venäjää uhkaamasta Suomea? Tähänkö meidän pitäisi uskoa? [Perussuomalaisten ryhmästä: Toiset uskoo!] Sopimukset ovat tärkeitä, mutta ne eivät riitä. Tarvitaan riittävä pelote, riittävä kynnyks, riittävä pidäke, jotta Venäjä — joka on hyvin osoittanut sen kaikille, edustaja Honkasalo, kaikille, että se ei noudata mitään sopimuksia, se ei kunnioita mi-

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

tään sopimuksia — ei muodostaisi varsinaista sotilaallista uhkaa Suomelle. [Veronika Honkasalo pyytää vastauspuheenvuoroa] Tämän vuoksi me olemme liittyneet Natoon, tämän vuoksi me panostamme puolustukseen ja tämän vuoksi, siis pidäkkeenä ja pelotteena Venäjän uhalle, me myös otamme jalkaväkimiinat uudelleen keinovalikoimaamme. [Petri Huru: Juuri näin!]

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Merinen. [Veronika Honkasalo: Edustaja Honkasalon nimi mainittu!] — Puheenvuorolista on auki.

**11.54 Ville Merinen sd:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tähän Ottawan sopimukseen lyhyesti sanoisin, että niiden tietojen perusteella, mitä itse olen saanut ja mihin olen osallistunut, kannatan sopimuksesta irtautumista.

Oikeastaan halusin käyttää tämän puheenvuoron toivottaakseni kaikille edustajille erittäin hyvää kesää ja rentouttavaa juhannusta. [Petri Huru: Kuin myös!] Jokainen edustaja, muistakaa tehdä kunnan koivuvihta [Perussuomalaisten ryhmästä: Se on vasta!] — vasta, okei, eri sana, minä käytän eri sanaa — ja napakasti vihtoa selkään ja reisiin, ja myös kumppania siinä vieressä. Ja suomalaisille iso toive, että älkää hukkuko juhannuksena. — Kiitos. [Oikealta: Hyvin sanottu! — Anne Kalmari: Lopetetaan tähän!]

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Vikman.

**11.55 Sofia Vikman kok:** Arvoisa puhemies! Erinomaista, että tässä salissa on varsin laaja yhteisymmärrys siitä, että jalkaväkimiinat tarvitaan Suomen turvaksi. On hyvä kuitenkin muistuttaa, kun muutakin on annettu ymmärtää tässä keskustelussa, että miinoja käytetään Suomessa vastuullisesti. Niitä ei asenneta rauhanaikana, ja niitä asennettaisiin vain sellaisessa tilanteessa, jos vihollinen hyökkäisi maahamme. Siinä tilanteessa meidän reserviläisillämme täytyy olla parhaat mahdolliset keinot käytössä Suomen puolustamiseksi.

On jopa hieman hätkähdyttävää, että tässä maailmantilanteessa, jossa Venäjä muodostaa vakavan, vaarallisen uhan Suomen ja Euroopan turvallisuudelle, tässä salissa on sellais-takin linjaa, että tositilanteessa meidän reserviläisillemme, jotka tuolla rajalla Suomea puolustaisivat, meidän pojat ja tytöt, ei olla valmiita antamaan parhaita mahdollisia keinoja onnistua tehtävässään. Kuitenkin onneksi laajan enemmistön mukaan tämä vastuullinen päätös täällä saadaan tänään tehtyä, koska jalkaväkimiinat tarvitaan osaksi Suomen puolustusta. Se vahvistaa puolustuskykyämme ja Suomen turvallisuutta tilanteessa, jossa meillä on Nato-maista pisin ulkoraja suhteessa Venäjään turvattavanamme. Aika on muuttunut, ja Euroopassa laajasti nähdään se, että kun ihmisoikeuksista puhutaan ja niitä halutaan puolustaa, niin demokratioiden puolustaminen myös aseellisesti on erittäin eettistä ja jopa pakollista tänä päivänä.

Ulkoasiainvaliokunnan kuulemisissa tuli täysin selväksi myös se, että jalkaväkimiinat ovat suorituskyky, jota ei voida muilla tavoin täysin korvata puolustuksessamme. On hyvä myös muistaa, että Puolustusvoimat ei suositellut jalkaväkimiinoista luopumista myöskään silloin, kun päätös Ottawan sopimukseen liittymisestä tehtiin.

Lisäksi Suomi toimii tässäkin asiassa kansainvälisen sopimusjärjestelmän puitteissa. Irtaudumme täysin niillä ehdoilla, jotka sopimusjärjestelmä meille irtautumisesta asettaa. Irtautuminenhan tulee voimaan vasta kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun ilmoitus on YK:n pääsihteerille toimitettu.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

Lopuksi vielä, arvoisa puhemies, on hyvä muistaa se, että kansainväliset sopimukset, joihin Suomi nojautuu ja joita me edistämme, eivät ole riittäneet pidättämään Venäjää. Sen me näemme historiasta, ja sen me näemme tänään ja, ikävä kyllä, joka päivä myös Ukrainassa. Siksi meidän on varauduttava sotaan, [Puhemies koputtaa] jotta saamme elää rauhassa.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Honkasalo. [Juho Eerola: Nyt semmoinen rakentava loppupuheenvuoro!]

**11.58 Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Suomen ulkopoliittinen johto aivan oikein toistaa usein, että sääntöpohjaisen järjestelmän puolustaminen ja kansainvälisen oikeuden puolustaminen on pienen maan etu. Tästä olen aivan samaa mieltä, mutta sen takia onkin niin huolestuttavaa, että meillä on tässä jo useampina vuosina käännytyslaissa rikottu näitä meitä sitovia velvoitteita [Oikealta: Ei ole!] — On rikottu! — [Oikealta: Höpö höpö! — Juho Eerola: Pyysin rakentavaa!] ja sitten tässä päätöksessä me heikennämme sääntöpohjaista järjestelmää. Me heikennämme. Se lukee myös ulkoministeriön omassa selvityksessä, minkälaisia negatiivisia vaikutuksia tällä päätöksellä on. Tämä on tosiasia.

Kolmas seikka on se, että kyllä esimerkiksi globaali etelä katsoo tällä hetkellä hyvin huolestuneena Suomea, millä tavoin me noudatamme kansainvälistä oikeutta — aivan oikein silloin, kun on kyse Venäjän raakalaismaisesta hyökkäyssodasta, mutta miksi nämä samat periaatteet eivät koske esimerkiksi silloin, kun Israel syyllistyy samaan? Tämä jatkumo, jossa heikennämme sääntöpohjaista järjestelmää, rikomme niitä velvoitteita, jotka meitä sitovat, ja annamme maailmalle viestin näistä kaksoisstandardeista, ei ole pienen maan etu ja turva tässä maailmanpoliittisessa tilanteessa millään lailla. Olisi hyvä, että ne, jotka tämän päätöksen tänään täällä tekevät, ymmärtäisivät tämän näkökulman.

Lopuksi haluan vielä sanoa, että kun edustaja Haavisto täällä esimerkiksi totesi, että mietinnössä todetaan, että on tärkeää jatkaa humanitääristä miinanraivaustyötä, niin totta tosiaan, näin siellä todetaan, mutta samanaikaisesti rahoitus tulevana vuosina tulee vähenevän. Eli Suomi ei tule vahvistamaan humanitääristä miinanraivaustyötä, ja samanaikaisesti tämän päätöksen yhteydessä Suomi mahdollistaa maamiinaviennin, joka oli täysin turha päätös tämän päätöksen yhteydessä. Mutta ne puolueet, jotka nyt hyväksyvät tämän Ottawan sopimuksesta irtautumisen, kuittaavat samalla nämä kaksi seikkaa.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Koskinen.

**12.01 Johannes Koskinen sd:** Arvoisa puhemies! Varmasti on aika jo lopettaa keskustelua, mutta ihan oikaistakseni edustaja Honkasalon pari viimeistä asiaa: Eduskuntahan päättää tulevista rahoituksista, ja ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä on vahva tahto siihen, että tähän humanitaariseen miinatoimintaan, erityisesti miinanraivaukseen, pitää osoittaa lisää varoja tulevana vuosina. Se on osa kehitysbudjettia, osa Puolustusvoimien budjettia, mutta siihen on selvä tahtotila olemassa.

Toiseksi sitten se, että jotkin maat jäävät pois Ottawan sopimuksesta, ei heikennä kansainvälistä järjestelmää. Se heikentää sen kattavuutta. Ottawan sopimus on ollut kiitettävän kattava yli 160 maan sopimus. Jos siitä muutama jää pois, niin se ei kata enää, mutta sen merkitys kansainvälisessä järjestelmässä säilyy — ainakaan jos ei kymmeniä maita sieltä lähde — juuri sen takia, että siinä on hyvin monipuolisesti erilaisia toimia, joilla es-

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

tetään muun muassa miinoilla käytävää kauppaa ja sen leviämistä. Tällaista siviileille vaarallista miinojen käyttöä se erityisesti suitsii.

Mutta tosiaan nyt on varmaan syytä siirtyä jo päätöksentekoon tästä asiasta ja jatkaa yhdessä sitten työtä niin vahvan sääntöperustaisen kansainvälisen järjestelmän puolesta kuin miinojen haittoja vastaan. [Juho Eerola: Oikein! — Eduskunnasta: Hyvä puheenvuoro!]

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo.

**12.02 Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Istun samassa valiokunnassa kuin edustaja Koskinen ja olen ollut tässä käsittelyssä mukana. Tämä päätös tarkoittaa sitä, että miinanraivaustyöhön ei lisätä määrärahoja vaan määrärahat laskevat. [Johannes Koskinen: No eihän sitä käsitelty!] Siellä todetaan, että Suomi jatkaa tärkeää miinanraivaustyötä — tästä olemme kaikki samaa mieltä, mutta rahoitus ei tule lisääntymään.

Edustaja Koskisen saivartelu siitä, että tämä ei heikentäisi sääntöpohjaista järjestelmää, ei pidä paikkaansa lainkaan. Meillä on ulkoministeriön selvitys tässä pohjana, jossa nämä tosiasiat lausutaan. Oli ikävää, että myöskään hallituksen esityksestä näitä kriittisiä huomioita ei kaikilta osin haluttu tänne ulkoasiainvaliokunnan mietintöön ottaa mukaan, mutta tämä asia ei muuksi muutu. Se, että Suomi irtautuu nyt yhdestä maailman kattavimmasta sopimuksesta, nimenomaan heikentää tätä sääntöpohjaista järjestelmää, ja mikä huolestuttavinta, tämä lähettää erittäin ikävän signaalin maailmalle, [Juho Eerola: Venäjälle!] että myös muut maat ja kenties muut, autoritääriset maat voivat irtautua kansainvälisistä sopimuksista, jotka on laadittu nimenomaan sotatilanteita varten.

Minä en ymmärrä, että täällä varsinkin hallituspuolueet ovat keksineet tämmöisen oman olkiukon, että täällä ei ymmärretä, ettei tämä sopimuksesta irtautuminen tarkoittaisi sitä, että miinat otettaisiin välittömästi käyttöön. Ei kukaan ole täällä sellaista väittänyt. Totta kai me ollaan perehdytty tähän esitykseen ja tiedetään, mistä tässä on kysymys. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Ottawan sopimus on laadittu sotatilanteita varten, ja sodassa on säännöt, ja siviilejä on suojeltava. Siitä tässä on kyse. [Välihuutoja — Perussuomalaisten ryhmästä: Näinkö Venäjä tekee?]

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Koskinen.

**12.04 Johannes Koskinen sd:** Arvoisa puhemies! Edustaja Honkasalo puhuu kahdesta asiasta, jotka eivät ole nyt päätettävänä. Miinojen viennistä päätetään erikseen, jos niitä joskus valmistetaan Suomessa, ja sitä koskevat omat normistonsa, sekä kansalliset että kansainväliset. [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin!] Tässä käsiteltävänä olevassa sopimusasiassa se on vain tällainen sivuhuomio, josta puolustusvaliokunta on sitten kirjoittanut, mutta siitä ei tehdä päätöksiä tässä yhteydessä.

Sama koskee sitten tätä toista asiaa: humanitääristä miinatoimintaa rahoitetaan Suomen toimesta, ja sitä koskevat määräraha-asiat ja sen toiminnan intensiivisyyden lisääminen, jota mietinnössä toivotaan, ovat päätettävissä sitten kun esimerkiksi ensi vuoden ja tulevien vuosien talousarvioita päätetään ja annetaan ohjausta myös kehitysyhteistyövarojen käytölle niin ulkoministeriön pääluokassa kuin muissakin pääluokissa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä ja rakentava puheenvuoro!]

Keskustelu päättyi.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Keskustelun kuluessa on tehty kannatettu ehdotus, että eduskunta ei hyväksy yleissopimuksen irtisanomista ja että lakiehdotukset hylätään. Lisäksi keskustelussa on tehty kaksi kannatettua lausumaehdotusta, joten asiasta on äänestettävä. Äänestykset tapahtuvat tässä täysistunnossa tauon jälkeen.

Istunto ja asian käsittely keskeytetään ja istuntoa jatketaan kello 12.10.

Täysistunto keskeytettiin kello 12.06.

---

Täysistuntoa jatkettiin kello 12.10.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Nyt jatketaan kello 12.06 keskeytettyä istuntoa ja päiväjärjestyksen 7. asian käsittelyä.

Keskustelussa edustaja Veronika Honkasalo on edustaja Minja Koskelan kannattamana ehdottanut, että eduskunta ei hyväksy yleissopimuksen irtisanomista. Keskustelussa edustaja Veronika Honkasalo on edustaja Minja Koskelan kannattamana ehdottanut, että lakiehdotukset hylätään. Lisäksi keskustelussa edustaja Veronika Honkasalo on edustaja Minja Koskelan kannattamana tehnyt kaksi lausumaehdotusta, jotka on toimitettu edustajille. (Pöytäkirjan liite 7A) — Selonteko ruotsiksi, kiitos.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Yleissopimuksen irtisanominen ”jaa”, Veronika Honkasalon ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 157, ei 18; poissa 24 (äänestys 8).

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksessä HE 56/2025 vp tarkoitetun yleissopimuksen irtisanomisen. Yleissopimuksen irtisanomisen ainoa käsittely päättyi.

Lakiehdotusten hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 155, ei 18; poissa 26 (äänestys 9).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 56/2025 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdyistä lausumaehdotuksista.

Mietintö ”jaa”, Veronika Honkasalon lausumaehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 56; poissa 25 (äänestys 10). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Veronika Honkasalon lausumaehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 156, ei 18; poissa 25 (äänestys 11). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

## Pöytäkirja PTK 70/2025 vp

Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen. Asian käsittely päättyi.

### 8. Valtiopäivien keskeyttäminen

Eduskuntatyön järjestäminen ETJ 1/2025 vp

*Ainoa käsittely*

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että eduskunta päättäisi keskeyttää valtiopäivät tämän istunnon päätyttyä sekä kokoontua jatkamaan työtään tiistaina 2.9.2025 kello 14.

Keskustelua ei syntynyt.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksyttiin. Asian käsittely päättyi.

---

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Arvoisat edustajat, nyt lähdemme kesätaulolle. Hyvät edustajat, pitäkää hyvää huolta itsestänne. Antakaa myös aikaa teidän läheisillenne. Oikein hyvää kesää, voimaannuttavaa! Kerätkää tosiaan voimia. Syksystä tulee jälleen työntäyteinen. Toivon teille myös oikein hyvää juhannusta! Pysykää pinnalla. — Kiitos. [Eduskunnasta: Hyvää kesää! — Suosionosoituksia]

### 9. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 2.9.2025 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 12.16.

Pöytäkirjan vakuudeksi: